

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

22 december 2004

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET MIDDELENBEGROTING 2005

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2005

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2005

Inhoud

Nr. 14

Woensdag 22 december 2004
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Parlement	
Indiening	1
Voorstellen van decreet	
Indiening en verwijzing	1
Met redenen omklede moties	
Indiening en verwijzing	1
Verslagen	
Indiening en verwijzing	2
Verzoekschriften	
Indiening	2
Voorontwerp van decreet	
Indiening	3
Mededeling van de Vlaamse Regering	
Indiening	3
Mededeling van een Vlaamse openbare instelling	
Indiening	3
Jaarverslag	
Indiening	3
Arresten van het Arbitragehof	
Indiening	3
Kennisgevingen van het Arbitragehof	
Indiening	4
Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005	
– 13 (2004-2005) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 14 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet	
– 16 (2004-2005) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005	
– 13 (2004-2005) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 15 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 10 : Ontwerp van decreet	
– 16 (2004-2005) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005

– 124 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 17

Algemene bespreking (Voortzetting)

4

Sprekers: mevrouw Gerda Van Steenberge, de heren Jan Verfaillie en Chokri Mahassine, minister Marino Keulen, de heer Jan Penris, mevrouw Veerle Heeren, de heren Rob Verreycken en Sven Gatz, de dames Cathy Berx en Dominique Guns, de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Erik Matthijs, Filip Dewinter, Patrick Lachaert, Bart Martens en Rudi Daems, minister Dirk Van Mechelen, de heren Pieter Huybrechts, Karlos Callens, Herman Lauwers en Jan Peumans, minister Kris Peeters, mevrouw Annick De Ridder, de heren Jan Peumans en Marc van den Abeelen en minister Kathleen Van Brempt

Regeling van de werkzaamheden

44

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.08 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Johan Sauwens, Miet Smet, Helga Stevens, John Vrancken: gezondheidsredenen;

Marc Cordeel: ambtsverplichtingen;

Linda Vissers: familieverplichtingen.

ONTWERP VAN AANPASSING VAN DE WERKINGSBEGROTING VAN HET VLAAMS PARLEMENT**Indiening**

De voorzitter: Het volgend ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Parlement werd ingediend:

- Ontwerp van aanpassing van de werkingsbegroting van het Vlaams Parlement voor het begrotingsjaar 2004
  - 10-A (2004-2005) – Nr. 2.

VOORSTELLEN VAN DECREET**Indiening en verwijzing**

De voorzitter: De volgende voorstellen van decreet werden ingediend:

- Voorstel van decreet van de heren Carl Decaluwe, Karlos Callens en Luc Martens,

mevrouw Joke Schauvliege en de heer Marnic De Meulemeester houdende het instandhouden van de vinkensport in Vlaanderen

- 145 (2004-2005) – Nr. 1.

Verwezen naar de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed.

- Voorstel van decreet van mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Tom Dehaene, mevrouw Else De Wachter en de heren Jan Peumans en Herman Lauwers tot wijziging van het decreet van 16 januari 2004 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging
    - 147 (2004-2005) – Nr. 1.
- Verwezen naar de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie.

MET REDENEN OMKLEDE MOTIES**Indiening**

De voorzitter: De volgende met redenen omklede moties werden ingediend:

- Met redenen omklede motie van de heren Herman Lauwers, Frans Peeters, Marc van den Abeelen en Jan Peumans over de op 14 december in commissie besproken beleidsnota Mobiliteit 2004-2009
  - 131 (2004-2005) – Nr. 2.
- Met redenen omklede motie van de heer Erik Arckens en mevrouw Greet Van Linter tot besluit van de op 16 december 2004 door de heren Erik Arckens en Steven Vanackere in commissie gehouden interpellaties tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, respectievelijk over de subsidie aan de vzw Flagey en over de financiële ondersteuning van het cultuurcentrum Flagey in Elsene en de communicatie terzake
  - 148 (2004-2005) – Nr. 1.
- Met redenen omklede motie van de heer Steven Vanackere c.s. tot besluit van de op 16 december 2004 door de heren Erik Arckens en Steven

Voorzitter

Vanackere in commissie gehouden interpellaties tot de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel, respectievelijk over de subsidie aan de vzw Flagey en over de financiële ondersteuning van het cultuurcentrum Flagey in Elsene en de communicatie terzake
– 149 (2004-2005) – Nr. 1.

Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door mevrouw Sabine Poleyn over de beleidsnota Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009
– 88 (2004-2005) – Nr. 7.

– Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme uitgebracht door de heer Jan Roegiers over de beleidsnota Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel 2004-2009 – Onderdeel Internationaal Ondernemen
– 94 (2004-2005) – Nr. 8.

– Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media uitgebracht door de heer Johan Verstreken over het voorstel van resolutie van mevrouw Vera Dua en de heer Jos Stassen betreffende de mogelijke verkoop van het gebouw van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde
– 143 (2004-2005) – Nr. 3.

– Verslag namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie uitgebracht door de heren Herman Lauwers en Johan Deckmyn over het verzoekschrift over het invoeren van het stadstarief van De Lijn in heel Vlaanderen
– 146 (2004-2005) – Nr. 1.

VERSLAGEN**Indiening**

De voorzitter: Het volgend verslag werd ingediend:

– Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Erik Matthijs over het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005
– 14 (2004-2005) – Nr. 4.

– Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting uitgebracht door de heer Erik Matthijs over het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2004
– 18 (2004-2005) – Nr. 4.

– Verslag namens de Verenigde Commissies voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie en voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed uitgebracht door mevrouw Annick De Ridder over de hoorzitting over het voorstel van resolutie van de heren Frans Wymeersch en Jan Penris en mevrouw Marleen Van den Eynde betreffende het project ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium en de beslissing dienaangaande van de Vlaamse Regering
– 69 (2004-2005) – Nr. 3.

– Verslag namens de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden,

VERZOEKSCHRIFTEN**Indiening**

De voorzitter: De volgende verzoekschriften werden ingediend:

– Verzoekschrift van de heer Eddy Dubois over de Nederlandstalige muziek op de VRT-radio en televisie
– 11 (2004-2005);

– Verzoekschrift van de heer Frank Aerts over een planologische oplossing oplossing voor weekendverblijven die voor het gewestplan werden opgericht
– 12 (2004-2005).

VOORONTWERP VAN DECREET

Indiening

De voorzitter: Het volgend voorontwerp van decreet werd ingediend:

- Voorontwerp van decreet houdende instemming met het Verdrag tot vaststelling van een Grondwet voor Europa en de slotakte, ondertekend in Rome op 29 oktober 2004, principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 17 december 2004 (VR 3/2004-2005).

Dit voorontwerp van decreet ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING

Indiening

De voorzitter: De volgende mededeling van de Vlaamse Regering werd ingediend:

- Voortgangsrapport Mestbank 2004 betreffende het mestbeleid in Vlaanderen (DOC 55/2004-2005).

Deze mededeling van de Vlaamse Regering ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

MEDEDELING VAN EEN VLAAMSE OPENBARE INSTELLING

Indiening

De voorzitter: De volgende mededeling van een Vlaamse openbare instelling werd ingediend:

- Onderwijsvisitatie – Een onderzoek naar de kwaliteit van de één-cyclus-opleidingen hout, bedrijfsbeheer, architect-assistent, ergotherapie en interieurarchitectuur en van de twee-cycli-

opleidingen architectuur, handelswetenschappen en handelsingenieur aan de Vlaamse hogescholen (DOC 54/2004-2005).

Deze mededeling van een Vlaamse openbare instelling ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

JAARVERSLAG

Indiening

De voorzitter: Het volgend jaarverslag werd ingediend:

- Jaarverslag november 2003 - november 2004 – Stand van zaken realisatie natuurcompensaties en monitoring in het Linkerscheldeoevergebied (DOC 53/2004-2005).

Dit jaarverslag ligt ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat).

ARRESTEN VAN HET ARBITRAGEHOF

Indiening

De voorzitter: De volgende arresten van het Arbitragehof liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Arrest nr. 200 van 15 december 2004;
- Arrest nr. 201 van 15 december 2004.

KENNISGEVINGEN VAN HET ARBITRAGEHOF**Indiening**

De voorzitter: De volgende kennisgevingen van het Arbitragehof betreffende beroepen tot vernietiging en prejudiciële vragen liggen ter inzage op de directie Decreetgeving van het Vlaams Parlement (Decreetgevend Secretariaat):

- Rolnummers 3111, 3144 tot 3165, 3197 en 3198 (samen gevoegde zaken);
- Rolnummer 3171;
- Rolnummer 3174;
- Rolnummer 3175;
- Rolnummer 3187.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005

- 13 (2004-2005) – Nr. 1: Toelichtingen
- 14 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4: Ontwerp van decreet
- 16 (2004-2005) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005

- 13 (2004-2005) – Nr. 1: Toelichtingen
- 15 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 15: Ontwerp van decreet
- 16 (2004-2005) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005

- 124 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005.

Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, in het verleden werd de Vlaamse Rand door de Vlaamse Regering stiefmoederlijk behandeld. Het was niet meer dan een aanhangsel. Dat dit beleidsdomein destijds aan een specifieke minister werd toegewezen, was eigenlijk louter een symbolische daad.

De minister bevoegd voor de Vlaamse Rand was immers altijd volledig afhankelijk van zijn functionele collega's. De regeerverklaring stelde uitdrukkelijk dat dit nu niet meer het geval zou zijn, dat de minister van de Vlaamse Rand meer bevoegdheden en een grotere rol zou krijgen dan enkel het coördineren van de verschillende functionele ministers. De minister van de Vlaamse Rand zou werkelijk een horizontale bevoegdheid krijgen.

In de praktijk blijkt er echter niet veel te veranderen. Uit de vragen in de commissie blijkt dat de minister een coördinator blijft. Ook van krachtige beleidsdaden in het voordeel van het Vlaamse karakter van de Vlaamse Rand vinden we in deze begroting niet veel terug. Ik haal slechts twee mogelijke initiatieven aan die volgens het Vlaams Belang een signaal kunnen geven dat het deze regering menens is met een echt Vlaams beleid in de Rand: ten eerste het dossier van Ring TV, en ten tweede een oplossing bieden aan het probleem van de pedagogische en taalinspectie in het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten.

Het probleem van Ring TV is niet nieuw. De zender kampt al enkele jaren met financiële moeilijkheden. Ze is niet zelfbedruipend en de vorige Vlaamse Regering heeft daar nooit echt aandacht aan geschonken. Uit antwoorden die in de vorige legislatuur door de heer Keulen, toenmalig minister van Media, werden gegeven, blijkt dat er steeds werd aangestuurd op een samenwerking of een fusie met ROB. Een dergelijke fusie zou echter dodelijk zijn voor de specifieke taak die Ring TV heeft in de Vlaamse Rand, de rol die de zender ook effectief speelt voor de Vlamingen in de Rand rond Brussel.

Voor het Vlaams Belang moet er wat staan tegenover de bijdrage die de regionale zender levert voor het Vlaams karakter van de Rand. We merken immers dat TV Brussel, die eenzelfde rol voor

Van Steenberge

de Brusselse Vlamingen speelt als Ring TV voor de Vlamingen in de Rand, voor die rol door de Vlaamse overheid wordt gesubsidieerd voor een bedrag van 1.566.000 euro.

Wat kan voor TV Brussel, kan blijkbaar niet voor Ring TV. Nochtans werden in het verleden kredieten gepland. In het verleden stond het Vlaams Belang niet alleen met zijn pleidooi voor steun aan Ring TV, in de vorige legislatuur konden we telkens op de steun rekenen van CD&V bij monde van de toenmalige fractieleider, de heer Van Rompuy. Hij stelde zelfs in de commissie dat er in deze situatie verandering zou komen als de CD&V opnieuw in de Vlaamse Regering zou zitten.

Wie dat dacht, is er ondertussen aan voor de moeite. CD&V is terug en er wordt geen steun gepland voor Ring TV. Ring TV moet zijn eigen boontjes doppen, en het voortbestaan van deze zender als aparte entiteit komt hierdoor in gevaar. Het verdwijnen van Ring TV zou nochtans een ernstige verarming zijn voor de Vlamingen in de Rand. Het zal voor de zoveelste keer een bres betekenen in de dam die moet worden opgeworpen tegen de verfransing van de Vlaamse Rand. Dat die druk blijft toenemen, geeft minister Vandenbroucke zelf toe in zijn beleidsnota. Opmerkelijk is ook dat hij zich terecht druk maakt over het feit dat er nog steeds geen oplossing is geboden inzake de taal en pedagogische inspectie in het Franstalig onderwijs in de faciliteitengemeenten.

Daarmee ben ik aanbeland bij het tweede voorbeeld van mogelijke initiatieven binnen een echt Vlaams beleid. De Vlaamse Regering blijft de Franstalige faciliteitenscholen in de zes gemeenten van de Vlaamse rand rond Brussel en in Ronse subsidiëren, rijkelijk subsidiëren voor een bedrag van bijna 10 miljoen euro. Het zijn opmerkelijke subsidies, aangezien er in de decreetgeving inzake onderwijs niet in een uitzondering wordt voorzien voor Franstalige scholen in Vlaanderen.

In ruil voor de verkregen Vlaamse subsidies laten de Franstalige scholen de taal- en pedagogische inspectie niet toe, worden de Vlaamse eindtermen niet gevolgd en werken ze niet mee met de Vlaamse CLB's. Met andere woorden, de Vlaamse Gemeenschap heeft geen enkel zicht op het onderwijs dat ze zelf financiert, laat staan dat ze er zeggenschap in zou hebben.

Het standpunt dat de Vlaamse Gemeenschap zelf moet toezien op de kwaliteit van het Franstalig faciliteitenonderwijs is nochtans de evidentie zelve. Het faciliteitenonderwijs heeft immers de bedoeling om de integratie in de Vlaamse Gemeenschap te vergemakkelijken. Het is geen subsidie voor het organiseren en bestendigen van fanatiek Franstalige scholen in Vlaanderen. Dit evident standpunt wordt trouwens door een grote meerderheid in dit huis gesteund. In 2002 werd zelfs in een motie aan de Vlaamse Regering gevraagd om de bestaande protocollen als nietig te verklaren en de subsidies stop te zetten indien de Franse Gemeenschap haar verplichtingen niet nakomt. Tot nader order hebben we daar nog niets van gezien en moeten we het stellen met een belofte van de bevoegde minister in zijn beleidsnota.

Het Vlaams Belang is van mening dat je in het debat met de Franstaligen de taal moet spreken die ze verstaan. Het wordt de hoogste tijd dat er vanuit Vlaanderen 'non' wordt gezegd en dat de subsidiekraan wordt dichtgedraaid. Wees maar gerust dat ze dat aan de overkant van de taalgrens verstaan. Daarom blijft mijn fractie pleiten voor het stopzetten van de subsidies voor het Franstalig onderwijs en hebben we opnieuw een amendement in die zin ingediend.

Ook de oprichting van een Huis van het Nederlands in een van de zes faciliteitengemeenten zou niet misstaan. Een dergelijk initiatief kan enkel maar bijdragen tot de vereiste inburgering van de Franstaligen in Vlaanderen.

Ook wat het beleid inzake Brussel betreft, zorgt deze Vlaamse Regering niet voor een scharniermoment, zorgt deze regering niet voor een kentering. Het is nog maar eens meer van hetzelfde. Dat de huidige minister bevoegd voor Brussel ook die portefeuille heeft beheerd in de vorige Vlaamse Regering, zal daar wel niet vreemd aan zijn. Er is heel wat aandacht voor wat de minister de 'interculturaliteit' pleegt te noemen, terwijl andere, belangrijke zaken dringend moeten worden geregeld voor de Vlamingen in onze hoofdstad.

Wat het beleid inzake Brussel betreft, kunnen we immers niet anders dan vaststellen dat de Vlaamse Regering nu niet onmiddellijk de aandacht aan Brussel besteedt die een hoofdstad verdient. Neem nu bijvoorbeeld de zaak van de vzw Flagey. Vergis u niet, het Vlaams Belang steunt de minister

Van Steenberge

in zijn initiatief om Flagey te redden en te ver Vlaamsen. Wel is het weer typerend dat wanneer het vervlaamsen van wat hij een vlaggenschip van Vlaanderen noemt ter sprake komt, hij er als de kippen bij is om ook nog even te vermelden dat er een interculturele programmatie komt. Maar cruciaal is de vaststelling dat de kredieten die hij voor de redding van Flagey gebruikt, uit het Vlaamse Brusselfonds komen. In het departement Cultuur vindt hij immers geen middelen.

Zijn er dan geen andere zaken die bij voorrang met het geld uit het Brusselfonds moeten worden gerealiseerd? Ik denk bijvoorbeeld aan zorg en welzijn. De wantoestanden inzake taalgebruik bij onder andere hulpdiensten, ziekenhuizen, RVT's zijn gewoonweg schrijnend. Er is een nijpend tekort aan verzorgingsinstellingen waar Vlamingen in hun eigen taal terecht kunnen. Hoewel dit geen effect heeft op de begroting, vragen wij dat er overleg wordt gepleegd met de federale overheid opdat de taalwetten eindelijk strikt kunnen worden toegepast.

Het Vlaams Belang had in deze begroting kredieten willen vinden voor de oprichting van een tweede Vlaams ziekenhuis in Brussel, door bijvoorbeeld de overname van een bestaand ziekenhuis of door de uitbouw van een antenne van een bestaand ziekenhuis tot een Vlaamse instelling. Dit is een verzuchting die bij de Vlamingen in Brussel sterk leeft en waar het Vlaams Belang al jaren voor pleit.

Er moet ook werk worden gemaakt van de bouw, erkenning en subsidiëring van nieuwe Vlaamse rusthuizen en voorzieningen voor bejaarden. Het is dan ook pijnlijk dat deze nieuwe regering, die prat gaat op verandering en op een nieuw elan, daartoe geen aanzet doet in deze begroting. We juichen de oprichting van het Vlaams Virtueel Zorgnetwerk toe, maar we vinden het onvoldoende.

Op het vlak van onderwijs is het Nederlandstalig onderwijs in Brussel het slachtoffer geworden van zijn eigen succes. Alle scholen zitten overvol, vaak ook met kinderen die het Nederlands niet als moedertaal hebben. Hierdoor en door de strikte toepassing van het GOK-decreet blijven heel wat Nederlandstalige kinderen in de kou staan.

Het Vlaams Belang vindt dat Nederlandstalige kinderen in Brussel recht hebben op hetzelfde

kwaliteitsonderwijs als in de rest van Vlaanderen. Daarom moet de Vlaamse overheid meer investeren in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Het is dan ook jammer dat we die belangrijke extra investering niet terugvinden in de begroting.

Er moet ook werk worden gemaakt van een voorrangbeleid voor Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. Vlaamse kinderen mogen niet het slachtoffer worden van het GOK-decreet.

Wat Brussel en de Vlaamse Rand betreft, kan ik enkel besluiten dat er in deze begroting geen sprake is van enige verandering: het is meer van hetzelfde. Als Vlaanderen Brussel niet wil verliezen als hoofdstad en niet wil dat de Vlaamse Rand breekt onder de verfransingsdruk, moet er dringend verandering komen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, we weten allemaal dat de lokale besturen een cruciale rol spelen in het bestuur van Vlaanderen.

De financiële situatie van de Vlaamse gemeenten is verre van rooskleurig. De voorbije jaren zagen de gemeenten zich genoodzaakt hun belastingen stelsmatig te verhogen. Tussen 1992 en 2004 steeg de gemiddelde APB-aanslagvoet van 6,66 naar 7,19 procent. Tijdens dezelfde periode stegen de opcentiemen op de onroerende voorheffing gemiddeld van 964 naar 1.305. De gemeenten hebben deze verhogingen doorgevoerd uit bittere noodzaak.

De recente studies van Dexia over de financiële situatie van de gemeenten in 2003 en 2004 tonen aan de financiële situatie van de gemeenten zeer zorgwekkend blijft. De invoering van een vaste groeivoet van 3,5 procent voor het Gemeentefonds zou op dat vlak op zijn minst enige zekerheid moeten bieden. Die vaste groeivoet zorgt voor duidelijkheid. De gemeenten weten welke middelen zij de volgende jaren uit het Gemeentefonds mogen verwachten.

Het is jammer dat diezelfde zekerheid niet kan worden geboden voor het Provinciefonds. Ik reken erop dat dit de volgende jaren nog mogelijk wordt. Volgens CD&V is het hoog tijd dat de lokale besturen opnieuw op hun waarde worden geschat. Zij

Verfaillie

moeten worden gewaardeerd voor hun onvervangbare rol in onze samenleving. De discussies die we in de commissie hebben gevoerd over de begroting 2005 stemmen mij alvast hoopvol.

CD&V vindt het heel belangrijk dat de gemeentelijke autonomie wordt gerespecteerd. De gemeenten en provincies zijn besturen die door de bevolking worden verkozen. De beleidsverantwoordelijken moeten rekenschap afleggen aan de bevolking die hen heeft verkozen. Dat betekent dat gemeenten en provincies de nodige bewegingsvrijheid moeten hebben om een eigen beleid uit te tekenen. Concreet moeten gemeenten zelf kunnen beslissen welk beleid ze willen voeren en welke accenten ze willen leggen. Er moet mijns inziens voorzichtig worden omgesprongen met termen als 'fiscaliteit' en 'bedrijfsvriendelijke fiscaliteit'. Maatregelen zoals de afschaffing van de forfaitaire huisvuilbelasting roepen ook enige vragen op. Ik twijfel niet aan de goede bedoelingen ervan, maar in eerste instantie moeten de gemeenten zelf blijven bepalen welke belastingen ze invoeren. CD&V vraagt steeds het principe van de gemeentelijke autonomie voorop te stellen bij de verdere concretisering van het beleid.

Vooraf de uitwerking van het gemeentelijk effectenrapport is daarbij van cruciaal belang, evenals het instaan voor de compensatie van de bijkomende verplichtingen. Dit kwam al aan bod in het hoger vermelde bestuursakkoord, maar is al te vaak theorie gebleven. CD&V rekent erop dat u uw rol als advocaat van de lokale besturen ten volle zult spelen en niet zult nalaten uw collega's op de vingers te tikken wanneer ze weer eens met de idee spelen om bepaalde taken zonder voldoende overleg en compensatie naar gemeenten en/of provincies door te spelen.

Ik dring erop aan om een vervolg te breien aan het kerntakendebat en om daadwerkelijk een staatshervorming door te voeren waarbij vanuit het subsidiariteitsbeginsel de diverse bevoegdheden worden toegewezen aan het bestuursniveau dat het meest geschikt is om deze uit te oefenen.

Ik wijs op recente studies van professor Moesen die zegt dat de Belgische gemeenten een uitzondering in Europa vormen. Hij komt tot de vaststelling dat de gemeenten in België ongeveer 7,4 procent van

het bruto binnenlands product besteden, terwijl het gemiddelde in de Europese Unie zowat 13 procent bedraagt. Dit wijst er volgens professor Moesen op dat de budgettaire bevoegdheden van onze gemeenten veeleer schaars zijn. Meer gemeentelijke bevoegdheden zijn dan ook de boodschap. We moeten van centrale besturen naar meer decentrale besturen evolueren.

Een even essentiële taak ligt in het terugdringen van de planningsverplichtingen. Gemeenten worden ermee overstelpt: op het vlak van cultuurbeleid, jeugdbeleid, ruimtelijke ordening, enzovoort. CD&V dringt erop aan om de verplichtingen van de lokale besturen aan een grondig onderzoek te onderwerpen. Planning moet een concreet nut hebben voor het bestuur: het maken van plannen mag geen doel op zich worden, maar moet een effectieve bijdrage leveren tot de uitbouw van het beleid.

Ik heb er alle vertrouwen in dat deze meerderheid de komende maanden een degelijk ontwerp van gemeentedecreet aan het parlement zal voorleggen. Ik acht een grootscheepse hervorming van de nieuwe gemeentewet niet aangewezen. Er is wel nood aan een soort minidecreeet met bepalingen die leiden tot een verbetering en een verhoogde efficiëntie van de werking van de gemeenten. Het gemeentedecreet – de basis voor de werking van de lokale besturen – moet vooral de nodige stabiliteit garanderen. Het moet alle essentiële regels bevatten die nodig zijn voor de goede, stabiele werking van steden en gemeenten. Wanneer er wijzigingen worden aangebracht aan de basisregels, dan moeten deze ook verbeteringen inhouden. Het nieuwe gemeentedecreet moet maatwerk als vertrekbasis nemen en moet rekening houden met de verscheidenheid tussen de besturen.

Een apart probleem vormt het personeelsbeleid. Het is de voorbije jaren steeds duidelijker geworden dat er nood is aan meer flexibiliteit. Besturen hebben het nog altijd moeilijk om hooggespecialiseerd personeel aan te trekken. Vooral grotere steden hebben het niet altijd gemakkelijk om topmanagers te vinden. De lokale besturen moeten de vrijheid hebben om voldoende gekwalificeerd personeel aan te werven. Dergelijke functies brengen een zware verantwoordelijkheid en werklast met zich mee, en de voorwaarden die een lokaal bestuur kunnen bieden, staan daar niet altijd in verhouding mee.

Verfaillie

Mijnheer de minister, deze begroting is een goed begin. De vaste groeivoet van het Gemeentefonds geeft de gemeenten zekerheid over de middelen waarover ze kunnen beschikken. Ik besef dat dit in budgettair moeilijke tijden geen evidentie is. Ik dring erop aan om in de toekomst te blijven vechten voor extra middelen voor de lokale besturen. Indien er zich de komende jaren financiële mogelijkheden aanbieden, dan reken ik erop dat u als minister van Binnenlandse Aangelegenheden, als advocaat en als gemeentenaar, de kaart van de gemeenten zal trekken. U mag de onderhandelingsafel niet verlaten zonder meer middelen voor de gemeenten.

De voorzitter: De heer Mahassine heeft het woord.

De heer Chokri Mahassine (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, ooit heeft de minister gezegd dat we inzake inburgering ofwel gezamenlijk verliezen, ofwel gezamenlijk winnen. Politieke spelletjes kunnen we missen als kiespijn. Ik denk dat de minister gelijk heeft. Samenlevingsproblemen oplossen is de uitdaging bij uitstek voor alle politieke partijen, ook voor die die daar nu nog garen bij spinnen. Tot vandaag zijn we daar nog niet goed in geslaagd.

Uw globale visie sluit grotendeels aan bij wat we al jaren verdedigen. Toch zal veel afhangen van de accenten die in de uitvoering worden gelegd. We hopen dat de polarisering door het gebruik van algemene termen en het tegenover elkaar plaatsen van 'wij' en 'zij', dat de jongste maanden weer opgang maakte, plaats zal maken voor de wij-benadering en de focus op het gedeeld burgerschap.

Ik heb toch nog enkele inhoudelijke opmerkingen. Ik steun de minister als hij pleit voor een minder vrijblijvend inburgeringsbeleid. Meer zelfs: we vinden de aanzetten inzake het inburgeringsbeleid wat te vrijblijvend. Die vrijblijvendheid is er niet ten aanzien van de nieuwkomer of de allochtoon, maar wel ten aanzien van de overheid en de samenleving. Er is sprake van veel plichten, en daar hebben we niets op tegen. Maar hoe zit het met de rechten? Zoals integratie moet inburgering van twee kanten komen. Inburgering heeft pas zin als het ergens toe leidt: tot meer evenwaardige participatie aan de samenleving. Een initiatiecursus taal

en maatschappelijke oriëntatie hebben weinig zin als er geen vervolgcursussen en werk op volgen.

Als de nieuwkomer of allochtoon merkt dat de inburgeringstrajecten tot voor hen tastbare resultaten leiden, zullen ze gemotiveerd deelnemen. Zo niet, nemen ze in het beste geval pro forma deel aan de cursussen, en trekken ze zich nadien terug in hun familie en gemeenschap. We kennen te veel mensen die én taallessen hebben gevolgd én een door de VDAB aanbevolen beroepsopleiding hebben doorlopen, maar vanwege hun afkomst niet of moeilijk aan de bak komen. Het gaat niet alleen over gelijke kansen bij de start, maar ook over gelijke kansen onderweg. Er moet werk worden gemaakt van gelijke kansen op de arbeidsmarkt. De Vlaamse overheid moet als werkgever zelf het voorbeeld geven.

De eerste vereiste is een behoeftedekkend aanbod inzake taal- en opleidingstrajecten. Dat aanbod moet daadwerkelijk aanwezig zijn vooraleer men kan bestraffen. Dat impliceert meer dan het beperkt aantal beginuren NT2, dat 120 tot 180 uren bedraagt. Er is nood aan vervolgttrajecten op maat. In dat verband kan men een vraag stellen. Waarom zou er nog een onderscheid moeten worden gemaakt tussen primaire en secundaire trajecten aangezien sommige oudkomers nog zullen worden aangezet tot het volgen van primaire trajecten? Ik heb nog enkele opmerkingen over de begroting.

Het gaat om de basisallocatie 12/02, projecten gericht op de kwaliteitsverbetering van het aanbod tweede taal voor anderstaligen. Er is in 499.000 euro voorzien, een identiek bedrag als vorig jaar. Deze subsidies zijn altijd goed ingezet en vooral de ontwikkeling van les- en testmateriaal was belangrijk, zeker vanuit de optiek dat niet alleen kwantitatieve verbeteringen in het NT2-aanbod moesten worden gerealiseerd, maar ook kwalitatieve. Dat men ondanks de wachtlijsten toch investeerde in het ontwikkelen van cursusmateriaal is bewonderenswaardig. We hebben wel wat schrik dat dit geld, omwille van de terechte bekommernis om ook snel kwantitatieve resultaten te halen, niet meer zal worden aangewend voor de aanmaak van cursusmateriaal, maar enkel zal worden gebruikt in het kader van inburgering en de Huizen van het Nederlands.

Ik pleit daarom eerst voor de verdere ontwikkeling van les- en cursusmateriaal. Ik vind ook dat de

Mahassine

centra moeten worden betrokken bij de aanmaak van het lesmateriaal. Ik had graag de visie van de minister hierover gekend. Zal hij deze middelen verder besteden aan kwaliteitsverbetering en wanneer zal hij hierover duidelijkheid scheppen? In de rand hiervan wil ik ingaan op het cursistenregistratieprogramma Matrix dat door de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands moet worden gebruikt. Op zijn zachtst gezegd werkt dat programma niet goed. De centra voor basiseducatie zien we zelfs helemaal niet zitten.

Er zal opnieuw in een budget worden voorzien om de onvolmaaktheden van het programma aan te pakken. Moeten we ons echter niet de fundamentele vraag stellen of dit programma nog wel recht te trekken is en de Huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus met een slecht functionerend softwarepakket zullen eindigen? Ik dring erop aan het probleem met de nodige doortastendheid aan te pakken.

De basisallocatie 33/01 voorziet in een bedrag van 6.278.000 euro subsidies voor de organisatie en de coördinatie van het aanbod Nederlands Tweede Taal voor anderstaligen. De verhoging van het budget met 3 miljoen euro is absoluut noodzakelijk. De middelen van vorig jaar, met een looptijd van april 2004 tot januari 2005, bleken onvoldoende om de wachtlijsten weg te werken. We kunnen alleen maar een status-quo in de wachtlijsten vaststellen. De verhoging van de middelen en de rendementsverhoging moeten ertoe leiden dat de wachtlijsten in de meeste regio's weggewerkt zullen zijn en dat in Antwerpen, Mechelen en Gent de wachtlijsten zichtbaar worden afgebouwd. Ik hoop dat de middelen volwaardig worden ingezet.

Het is goed om veel aandacht te besteden aan de nieuwkomers, maar ik geloof niet dat men de prioriteiten alleen maar op de nieuwkomers moet richten. Ik denk niet alleen aan het verdringingseffect waardoor het maatschappelijk effect negatief zou kunnen zijn. Men verplicht mensen die geen zin hebben en ontnemt kansen aan mensen die wel zin hebben, maar niet tot de doelgroep van nieuwkomers behoren. Daarnaast is het nog onduidelijk hoe dit concreet zal worden gerealiseerd. Momenteel heerst op het terrein een lichte chaos als het om nieuwkomers gaat. De centra weten soms eerder dat er nieuwkomers in hun groepen zitten

dan de onthaalbureaus. Of iemand al dan niet een nieuwkomer is, valt nu eenmaal niet van zijn gezicht af te lezen. De informatie die de centra van de onthaalbureaus krijgen, is vaak niet up-to-date. De gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor het aanschrijven van nieuwkomers, doen hun werk nog steeds niet helemaal naar behoren.

In heel wat regio's werken de centra en de onthaalbureaus dan weer goed samen. Samen zoeken ze op een pragmatische wijze de beste oplossingen. Zo worden de wachtlijsten regelmatig aan de CEVI-lijsten getoetst. We mogen deze pragmatische werkwijze, die duidelijk resultaten oplevert, niet doorkruisen met allerlei dwingende, doch niet uitvoerbare maatregelen om nieuwkomers op het terrein absolute voorrang te verlenen.

De beschikbare middelen kunnen enkel worden ingezet om intensieve trajecten op het niveau 1.1 te financieren. Aangezien het hier enkel om 240 uur aan basiseducatie gaat, zijn er geen bijkomende middelen voor de zogenaamde trage trajecten, die worden opgezet voor de mensen die enkel 's avonds kunnen komen, voor traaglerende mensen die vier lessen per week niet aankunnen, voor mensen die het secundaire traject op het niveau 1.2 willen volgen, wat nochtans absoluut noodzakelijk is om een voldoende beheersing van het Nederlands te verwerven, en voor analfabeten. Aangezien de wachtlijsten grotendeels met analfabeten zijn gevuld, vind ik dat deze middelen ook aan deze groep moeten kunnen worden besteed.

Basisallocatie 33.02 voorziet in 2.500.000 euro voor de Huizen van het Nederlands. Na enige vertraging lijkt het alsof de Huizen van het Nederlands volgend jaar op kruissnelheid zullen komen. Dit kunnen we uiteraard enkel toejuichen. De ingeschreven middelen zullen hiervoor overigens meer dan nodig blijken.

In de toekomst moeten we ons misschien eens bezinnen over de vraag of het wel zinvol en logisch is om, naast de onthaalbureaus, ook de Huizen van het Nederlands te organiseren en te financieren. Nieuwkomers zien zich vaak verplicht langs verschillende centra te passeren. Misschien moeten we een mogelijke uitbreiding van de onthaalbureaus overwegen. De Huizen van het Nederlands zouden hier dan in kunnen worden opgenomen. In Limburg is dit overigens reeds gebeurd. Indien het VDAB-loket op dezelfde locatie een plaatsje kan

Mahassine

krijgen, zouden de nieuwkomers zich niet verplicht zien om vijf verschillende plaatsen af te lopen om hun inburgeringstraject te voltooien.

Programma 41.7 betreft het verband tussen het maatschappelijk welzijn en het inburgeringsbeleid. Tot in het begin van 2004 kochten de onthaalbureaus voor een bedrag van ongeveer 4 miljoen euro cursussen voor nieuwkomers bij de centra voor basiseducatie. Ingevolge het nieuwe decreet betreffende de inburgering is dit niet langer mogelijk. Deze maatregel heeft tot een steile stijging van de wachtlijsten geleid. In september 2004 heeft de minister de beslissing van voormalig minister Vogels herroepen en de onthaalbureaus opnieuw de mogelijkheid geboden om bij de centra voor basiseducatie cursussen in te kopen.

Nu het budget voor NT2 wordt verhoogd, is de minister blijkbaar van plan deze regeling vanaf september 2005 weer te veranderen. Ik vrees dat deze beslissing een gelijkaardig effect zal hebben, namelijk een stijging van de wachtlijsten. Ik pleit dan ook voor het behoud van de mogelijkheid voor de onthaalbureaus om bij de centra voor basiseducatie cursussen NT2 in te kopen.

Alvorens mijn toespraak af te ronden, zou ik hier nog iets willen zeggen over de gebeurtenissen van de afgelopen weken en maanden. Vlaanderen beschikt voor het eerst over een volwaardig minister van Inburgering. Het siert de Vlaamse Regering dat deze bevoegdheid niet over meerdere ministers is verdeeld.

Minister Keulen, ik zou u willen feliciteren met de wijze waarop u de samenlevingsproblemen gedurende de voorbije weken en maanden hebt aangepakt. U tracht de verschillende geloofsgemeenschappen dicht bij elkaar te brengen. Federaal minister Dewael kiest hierbij voor het confrontatiemodel, u kiest bewust voor het overlegmodel. Samen aan tafel zitten en trachten de gemeenschappen dicht bij elkaar te brengen is volgens mij de enige weg naar een betere samenleving. We hebben geen nood aan een verrottingsstrategie of aan opbod. We moeten samen aan een betere toekomst werken. Hiervoor krijgt u onze steun. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Mahassine, ik wil u danken voor uw laatste boodschap. Ze is een mooie stimulans om op dezelfde manier verder te werken.

Collega's, bij deze materie mogen we nooit vergeten dat het hele inburgerings- en integratiebeleid eigenlijk amper uit de startblokken is gekomen. We hebben er jaren omheen gedraaid. Het thema was omgeven met taboes en clichés. We hebben dus heel wat tijd in te halen.

Een herstructurering van de sector is het belangrijkste. Het is inderdaad de bedoeling de onthaalbureaus, de Huizen van het Nederlands en integratiediensten op één plaats samen te brengen. De planning is dat er op het einde van 2005 een regeling wordt voorgelegd aan de regering en dat die in de lente van 2006 wordt voorgelegd aan het parlement. Via de herstructurering zullen mensen nog maar op één plaats moeten aankloppen en zal de overheid, die voor de middelen zorgt, meer kunnen doen met hetzelfde geld. Dat werkt meer efficiëntie in de hand.

Het verhaal over de wachtlijsten is heel diffuus. Vandaag staan er ongeveer 3.300 mensen op, maar wie zijn die mensen? Volgens het huidige inburgeringsdecreet zijn er drie categorieën die verplicht op de wachtlijsten staan: de ontvankelijk verklaarde asielzoekers, de erkende vluchtelingen en de geregulariseerde vluchtelingen. Die mensen zijn vormen een heel kleine groep van enkele honderden. De rest van de mensen op de wachtlijsten zijn oudkomers, die niet meer verplicht zijn die lessen te volgen. Ze hebben er wel recht op. Ik wil hen in de toekomst opnemen als een nieuwe verplichte groep. Natuurlijk kloppen ook analfabete autochtone Vlamingen aan om hun taalbeheersing of hun leesvaardigheid te verbeteren. Die zitten ook allemaal in die cijfers. Mensen doen altijd alsof het in die wachtlijsten gaat om nieuwkomers, maar dat is dus niet juist. Bovendien is er zelfs vaak een probleem om klassen vol te krijgen, omdat de groepen te klein zijn. Dat is niet het geval in Antwerpen en Leuven.

De onthaalbureaus in Antwerpen zullen extra geld krijgen zodat er cursussen kunnen worden gekocht voor de stedelijke integratiedienst. Ze krijgen 68 percent meer middelen van ons. Bovendien krijgen ze van de provincie zelfs 186 percent meer. Op die manier kunnen de wachtlijsten snel en efficiënt worden weggewerkt.

Keulen

Het integratie- en inburgeringsbeleid is de bevoegdheid van de minister van Inburgering. Die moet daarin een voortrekkersrol spelen en aan de kar trekken. Dat is natuurlijk ook de verantwoordelijkheid van de regering en van de maatschappij. De departementen Wonen, Werken en Weten zijn sleuteldepartementen in deze kwestie. Dat geldt ook voor de departementen Cultuur, Gelijke Kansen, Welzijn en enkele andere. Ook in die departementen moet er nog veel werk worden verricht.

We moeten mensen kansen geven, maar we moeten ze ook aanspreken op hun verantwoordelijkheid. Mijn ervaring uit de vele overlegmomenten die ik de afgelopen weken en maanden heb gehad, is dat de allochtone gemeenschap niet bang is om afgerekend te worden op de mate waarin ze met de geboden kansen ook iets doet in de praktijk.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, collega's, in de toelichting bij de middelenbegroting en de begroting algemene uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 lezen we dat voor het eerst een Vlaams minister functioneel bevoegd is voor inburgering. Daarmee is meteen aangetoond dat het inburgeringsbeleid belangrijk wordt geacht.

In het programma 41.7 over maatschappelijk welzijn staan niet minder dan 6 begrotingsartikelen die dit beleid moeten ondersteunen. Voor allerhande uitgaven voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten voor de integratie van zogenaamde etnisch-culturele minderheden is 351.000 euro uitgetrokken. Voor begeleidende maatregelen bij het inburgeringsbeleid wordt 54.000 euro gereserveerd. Voor subsidies voor aanmoediging, organisatie en ontwikkeling van activiteiten voor de integratie van alweer die etnisch-culturele minderheden is in 11.906.000 euro voorzien. Voor de subsidies in de context van het decreet Vlaams inburgeringsbeleid wordt 9.736.000 euro begroot. Een bedrag van 485.000 euro moet dienen om de etnisch-culturele minderheden 'uit te keren' overeenkomstig artikel 43, paragraaf 1 van het decreet van 28 april 1998. Daarnaast zijn er nog wat vastleggings- en ordonnanceringskredieten om terreinen aan te leggen voor woonwagengewo-

ners. In totaal is het inburgeringsbeleid dus goed voor 22.532.000 euro.

Het positieve aan het feit dat een apart minister functioneel bevoegd werd voor de inburgering en het hoge – ons inziens te hoge – bedrag dat voor deze nieuwe functie werd uitgetrokken, is dat deze regering eindelijk erkent dat er een inburgeringsprobleem is. Inderdaad, ook en zeker op Vlaams grondgebied bevinden er zich een groot, ons inziens te groot, aantal oningeburgerde vreemdelingen.

Dat op zich is reeds een eigenaardigheid, collega's. Men zou verwachten dat een land, een volk, dat, zoals het onze, reeds een lange traditie van gastvrijheid en inwijking heeft, in feite geen inburgeringsprobleem meer zou mogen hebben. Ik kom zelf uit een metropool, of liever – ik wil niet bescheiden zijn – ik kom uit dé metropool, waar we inwijking gewoon zijn. Sterker nog, we hebben inwijking steeds als een verrijking ervaren. Duitsers, Lombarden, Italianen, joden, Spanjaarden, Portugezen, Noord-Nederlanders, Russen, Slaven, oosterlingen en recent ook uitwijkelingen vanuit Klein-Azië en Noord-Afrika hebben onze stad, ons land en ons volk steeds weten te versterken. Diegenen die hier tijdelijk verbleven, behielden hun eigenheid. Ze waren zoals het zout en de peper in de soep. Ze kwamen de smaak van onze eigenheid versterken, maar hun aantal bleef beperkt.

Diegenen die zich hier voor lange tijd vestigden, diegenen die hun persoonlijk levenslot onlosmakelijk met dat van ons volk wilden verbinden, pasten zich aan en werden Vlamingen onder de Vlamingen. De Montesinossen, de Da Silva's, de Goldsteins en de Frascati's behielden enkel hun naam, maar waren verder ingeburgerd. Zij spreken beschaafd Antwerps, Limburgs of plat West-Vlaams. Ze hebben respect voor onze wetten, onze waarden, onze normen en tradities. Ze zijn, ik herhaal het, Vlamingen onder de Vlamingen, zoals het hoort. En ze zijn dat, mijnheer de minister, geworden op eigen kracht, zonder subsidies, zonder inpampering, zonder apart ministerie voor Inburgering.

Er zijn er echter ook anderen, en ze komen steeds talrijker: de onaangepasten, de oningeburgerden. Ze behouden hun eigenheid, bewust, soms vanuit een voor ons niet te verstaan godsdienstig fanatisme. Ze zijn geen verrijkende snuifjes van peper

Penris

of zout, maar hele zoutvaten en pepermolens, die de smaak van de soep niet langer versterken, maar haar uitgesproken brak en onverteerbaar maken.

U en uw regering hebben dat ingezien, en zeggen dit probleem te willen verhelpen. Jammer genoeg verschillen u en ik van mening over op welke manier dat het beste gebeurt. In de toelichting bij uw begroting vertrekt u nochtans van een interessante invalshoek. Ik citeer uit bladzijde 335 van stuk 13, nummer 1 – B: ‘Het recht op en de plicht tot inburgering, waarin het inburgeringsdecreet voorziet, is een dwingende uitnodiging aan eenieder om actief aan de Vlaamse samenleving te participeren. Het beleid gaat immers uit van een emancipatorisch model, waarbij de nieuwe Vlaming op zijn of haar individuele verantwoordelijkheid als medeburger moet worden en kan worden aangesproken. Doelstelling is de zelfredzaamheid te verhogen, waarbij iedereen zo snel mogelijk dient aan te sluiten bij de Vlaamse samenleving. Dit houdt in dat het een plicht is van elke burger om actief aan de samenleving deel te nemen, door er de vereiste inspanningen voor te leveren, de Nederlandse taal en waarden en normen van onze samenleving te leren kennen, beheersen en mee uitdragen.’

Verder gaan onze wegen echter uiteen, mijnheer de minister. U doet verder namelijk niets met die vaststelling. Op dat moment begint u uw inburgeringsbeleid concreet uit te bouwen en te verantwoorden en probeert u ons diets te maken waarom we de vele miljoenen euro van uw nieuwe departement zouden moeten goedkeuren.

Daar volgen we u duidelijk niet. We zijn in de eerste plaats van mening dat inburgering zonder immigratiestop onmogelijk is. Men kan, zoals wijlen Pim Fortuyn het gevat stelde, niet dweilen met de kraan open. Men mag ook nooit, zoals u dat wel doet, van de Vlaming verwachten dat hij of zij zich aanpast aan de vreemdeling. Men moet ook van de vreemdeling die zich hier wil vestigen eisen dat hij of zij zich werkelijk schikt naar het door u – alvast met de lippen – beleden waardediscours. In een inburgeringsbeleid kan dus geen plaats zijn voor bijvoorbeeld aparte zwemuren voor moslims of rituele slachtlijnen.

Er moet bovenal een einde worden gesteld aan de verkwisting via de talrijke subsidies voor de inte-

gratie-industrie en de allochtone verenigingen. Die gesubsidieerde immigratielobby weegt op het beleid en bepaalt het mee. Via het minderheden-decreet werd een uitgebreide integratiebureaucratie op poten gezet, die in feite functioneert als een allochtone lobby. Hierdoor wordt de aanpassing van vreemdelingen zelfs belemmerd. In 2003 gaf de Vlaamse overheid 11,2 miljoen euro uit voor het zogenaamde minderhedenbeleid. Vandaag is het bedrag gestegen tot 22,5 miljoen euro. Mijnheer de minister, u blijft de diversiteitssector beschouwen als dé partner van de Vlaamse overheid bij de uitvoering van het diversiteitsbeleid. Dit staat ook in uw beleidsnota.

De integratie-industrie kostte de belastingbetaler reeds vele tientallen miljoenen euro, zonder enig resultaat. Het bracht de inburgering van vreemdelingen geen stap dichterbij, integendeel. De afgelopen jaren gaven ook de gevestigde partijen toe dat het integratiebeleid is mislukt. Mijnheer de minister, toch weigert u – want u bent politiek correct – de subsidiekraan dicht te draaien.

De succesvolle inburgeringsverhalen uit het verleden leerden dat inburgering pas mogelijk is als er een echte inburgeringswil is, als mensen bereid zijn het verleden en de oude eigenheid op te geven, Vlaming willen worden onder de Vlamingen en daarvoor zelf alle inspanningen willen leveren, ook financieel.

Ons alternatieve inburgeringsbeleid zal aan bod komen bij de bespreking van de beleidsnota. Dan zal duidelijk worden dat geen beroep meer gedaan zal worden op overheidsmiddelen, noch bij het departement Inburgering, noch bij het departement Onderwijs.

Mijnheer de minister, ik had het ook nog graag gehad over uw woon- en stedenbeleid, maar mijn spreektijd is daarvoor te kort. Ik wil wel nog een opmerking maken over het woonbeleid. Ik kijk hierbij uitdrukkelijk naar mevrouw Heeren, want tijdens de bespreking van de begroting in de commissie hebben we een grappig moment meegeemaakt. Mevrouw Heeren behoort tot een partij die steeds met afschuw reageerde als via programmadecreten allerhande wetswijzigingen werden doorgevoerd. Nu keurt mevrouw Heeren zelf een programmadecreet goed, waarin onder andere is opgenomen dat de regering wordt gemachtigd een bepaald onroerend goed te verkopen en daarna terug in te huren.

Penris

Een onderdeel van dit mooie onroerend patri-monium is het huis van de VHM in de Koloniën-straat. Mevrouw Heeren was destijds een van de eersten die opmerkte dat dit niet kan. Volgens haar konden we veel in de etalage plaatsen, maar niet het huis van de VHM, want het is ook eigendom van de Vlaamse huisvestingsmaatschappijen. Als dit in de etalage wordt geplaatst, is, aldus mevrouw Heeren, vooraf de goedkeuring van de socialehuisvestingsmaatschappijen nodig, en die goedkeuring was er niet.

Op het moment dat over de machtiging moet worden gestemd, stemt mevrouw Heeren – zoals het een goede CD&V’ster betaamt – in met het voorstel. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer Penris, u maakt een karikatuur van wat ik en de regering in de praktijk doen.

We willen af van vrijblijvendheid en introduceren rechten en plichten. We willen mensen aanspreken op hun eigen verantwoordelijkheid, maar hen wel faire kansen geven.

Van mensen die hier permanent komen wonen, onze taal niet kennen en geen werk hebben, vragen we dat ze Nederlands leren. We zullen de doelgroepen hiervoor uitbreiden, en de regeling hiervoor zal worden uitgewerkt tegen het najaar van 2005.

De nieuwkomers, de gezinsvormers en de gezinsherenigers zullen hier permanent blijven en samen met hun kinderen een toekomst uitbouwen in Vlaanderen. De mensen die vandaag leven van een leefloon of een werkloosheidsvergoeding willen we, aangezien het kennen van een taal belangrijk is om een job te vinden, aanzetten om Nederlands te leren. Ook mensen met schoolgaande kinderen willen we begeleiden, om schooluitval en onderoriëntering van de kinderen tegen te gaan. We gaan daarvoor. Bij de allochtonen zelf vinden we hiervoor bereidwilligheid omdat ze beseffen dat, als ze hier komen en hier in de toekomst willen blijven, ze de keuze voor Vlaanderen voluit moeten maken. Daarover bestaat eigenlijk weinig discussie.

U spreekt altijd over de integratie-industrie waarvoor u een connotatie oproept die onheus is ten

aanzien van de inspanningen die gebeuren. In de integratiesector zal van de vrijblijvendheid afstand worden genomen en de sector zal worden hervormd zodat zowel autochtonen als allochtonen op die mensen een beroep kunnen doen bij samenlevingsproblemen. Ook het niet-emanciperende aspect wordt losgelaten. We moeten mensen oriënteren in de richting van zelfredzaamheid en emancipatie om ze sterk te maken zodat ze hun eigen problemen het hoofd kunnen bieden in de toekomst.

Als mensen de taal leren en akkoord gaan met onze basisregels, zoals de gelijkheid tussen man en vrouw, de scheiding tussen kerk en staat, de vrijheid van meningsuiting en onze rechtsstaat, dan mogen mensen anders zijn, mijnheer Penris. Dat is een recht dat iedereen toekomt. Dat stelt u in staat om uw politieke opvattingen te hebben die duidelijk de mijne niet zijn. Dat geeft mij het recht mijn opvattingen te hebben en anderen om moslim, vrijzinnig of boeddhist te zijn. Recht om anders te zijn is een basisrecht in onze samenleving en dat maakt ons ook sterk. Het is precies in de periodes in onze geschiedenis waar we die openheid van geest hadden, dat Vlaanderen floreerde. Dat was zo in de zestiende eeuw en na de Tweede Wereldoorlog.

Dat we vandaag aan de spits staan op tal van domeinen, komt omdat we altijd die openheid van geest hebben gehad en dat we het recht om anders te zijn, altijd hebben gerespecteerd, op voorwaarde dat de basisregels door iedereen worden onderschreven en geaccepteerd. (*Applaus bij de meerderheid en Groen!*)

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Mijnheer Penris, ik moet u ontgoochelen, maar ik blijf wel degelijk consequent met mezelf. U weet dat we het in de commissie hebben gehad over het kooprecht. De minister dacht aanvankelijk het kooprecht als instrument in het programmadecreet op te nemen, maar dat is eruit geschrappt. Dat hoort daar ook niet thuis. We zullen zelf een decreetgevend initiatief nemen.

Mijnheer Penris, ik weet niet of u naar de commissie voor Financiën bent geweest, maar ik heb me de moeite getroost om de zaak daar aan te kaarten bij de minister van Begroting, wat ik ook heb gedaan in de commissie voor Wonen. Ik heb van de minister begrepen dat de regering op dit ogenblik aan het zoeken is naar een oplossing voor het gebouw. Ik kijk nog steeds uit naar die oplossing.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mevrouw Heeren, ik wil een correctie maken op uw opmerking over de commissie voor Financiën. Er werd zeer duidelijk meegedeeld, zoals ook uit de stukken van het voorliggende decreet blijkt, dat in de extra vergoeding voor de VHM die ze zal moeten betalen om voortaan haar eigen gebouw terug te huren, reeds is voorzien in de begroting van 2005. De goedkeuring die vandaag allicht aan het programmadecreet zal worden gehecht, misschien ook door u, impliceert wel degelijk de verkoop van de vijf gebouwen, inclusief het gebouw van de VHM. Het daarna terug huren van die gebouwen voor een periode van 18 jaar resulteert in een meerkost van bijna 1 miljard frank voor de Vlaamse belastingbetaler. Wij hebben daarover een amendement ingediend. Mocht u tegen vanavond van mening veranderen, nodig ik u van harte uit dit amendement goed te keuren. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het regeerakkoord besteedt veel aandacht aan het woonbeleid. Ik zal proberen me te beperken tot de bespreking van de begroting 2005. We zullen in het voorjaar de kans krijgen nog verder te debatteren over de beleidsnota voor de volgende jaren.

In de begroting 2005, die een aanzet moet geven voor het woonbeleid voor de komende jaren, geeft u een aantal doelstellingen aan. Het gaat namelijk om het vergemakkelijken van het verwerven en het behouden van een eigen woning, het creëren van meer betaalbare en kwaliteitsvolle huurwoningen op de privé-markt, het inschakelen van de privé-huurmarkt en het verhogen van het aanbod van socialehuurwoningen. Er moet een eenvormige financiering komen, gekoppeld aan een lokaal beleid, naast verantwoordelijkheid en initiatiefrecht aan de initiatiefnemers, gekoppeld aan een vereenvoudigde regelgeving, wat moet leiden tot meer efficiëntie.

De kwaliteit van de woningen moet verbeteren door een systematische controle door de Wooninspectie, die u voort gaat uitbreiden. De CD&V-fractie kan zich volledig vinden in die doelstellingen. De woonnood is vandaag bijzonder groot. We menen

dat de regering alles in het werk moet stellen om die doelstellingen om te zetten in concrete maatregelen. Dat de situatie op de woonmarkt vandaag bijzonder moeilijk is bleek deze week nog maar eens uit het betoog van de mensen van de welzijnszorg in de commissie. In deze kerstperiode zijn we daar nog gevoeliger voor dan in andere periodes van het jaar. We weten dat veel mensen woonnood hebben. De overheid, ook al willen we dat wel, kan niet iedereen een woning geven, maar woonbeleid moet een prioriteit zijn en blijven. Dat dit het geval is, blijkt uit de begroting. Mijnheer de minister, u zult dit niet alleen kunnen. Dit zal in samenspraak met de lokale besturen moeten gebeuren.

Ik wil dieper ingaan op drie prioriteiten die we terugvinden in de begroting 2005. Een eerste prioriteit voor u zijn de wachtlijsten in de socialehuursector. In het verleden hebben we er hier meermaals op gewezen dat wachtlijsten ellenlang zijn. Er staan 70.000 mensen op. En we moeten eerlijk zijn: het zullen er nog wel veel meer zijn dan we kunnen inschatten. Essentieel is dat we het investeringsprogramma handhaven om die sociale huurwoningen en koopwoningen te realiseren. Die kredieten worden vandaag inderdaad gehandhaafd. Er is sprake van een investeringsvolume van 227 miljoen euro voor de huursector en 120 miljoen euro voor de koopsector. Dat is erg belangrijk. Ik wil u daarmee feliciteren. Nu er sprake is van budgettaire krapte, is het een prestatie dat u uw budget hebt kunnen behouden. Dat geeft aan dat deze regering het woonbeleid belangrijk vindt en u het fiat geeft om die 15.000 woningen te realiseren.

Er moeten echter heel wat inspanningen worden geleverd om het tempo waarin bijkomende woningen worden gerealiseerd op te drijven. De komende jaren zult u dan ook alles in het werk moeten stellen om nog meer middelen te krijgen. Iedereen heeft het over 2007. We zullen u alleszins steunen in uw streven, maar zelfs met de realisatie van die 15.000 woningen, met het huidige investeringsvolume, is het belangrijk die sector een nieuwe stimulans te geven. Ik geloof trouwens dat er, mits de nodige creativiteit en een vereenvoudiging van de procedures, meer dan 15.000 woningen kunnen worden gerealiseerd met dat budget. We willen daar alleszins onze schouders mee onder zetten. We zullen u daar volledig in steunen.

De kredieten bestemd voor de renovatie en de bouw van woningen, de zogenaamde SBR-kre-

Heeren

dieten, blijven op hetzelfde niveau. Op zich is dat bijzonder positief, maar toch moeten we ons durven afvragen of het naast elkaar bestaan van verschillende financieringsmechanismen wel een goede zaak is. We weten allemaal dat het subsidiëringspercentage voor het realiseren van de woningen via dit programma veel hoger ligt dan via het andere programma. De bouwmaatschappijen hebben het vandaag erg moeilijk: natuurlijk kiezen ze dan voor een SBR-programma en niet voor het gewone investeringsprogramma. Kunnen we dan niet zo snel mogelijk evolueren naar één enkel subsidiesysteem?

Een tweede prioriteit is het handhaven van de verhuursubsidies aan socialehuisvestingsmaatschappijen. Die blijven gehandhaafd op het niveau van het begrotingsjaar 2004. Daarmee geeft u aan dat u inspanningen wilt leveren om de financiële situatie van de huisvestingsmaatschappijen, die heel wat huurders met een laag inkomen hebben, te verlichten. De uitdaging zal er niet uit bestaan om elk jaar gewoon 11 miljoen euro in de begroting in te schrijven, maar wel om te zoeken naar structurele oplossingen. We kennen allemaal de betekenis van het woord 'onverwijld'. Ik stel voor om het socialehuurbesluit onverwijld uit te werken. Nu is het zo dat hoe meer men investeert, hoe armer men wordt. Dat is in tegenspraak met wat we willen bereiken: meer woningen bouwen in Vlaanderen om meer mensen te huisvesten.

Een derde prioriteit die ik terugvind, is de verzekering gewaarborgd inkomen. Het aanbieden van een dergelijke verzekering is bijzonder positief, maar er schort iets met de bekendmaking ervan. U handhaaft het bedrag. U trekt het zelfs op in de begroting 2005. We geloven wel dat u inspanningen levert om de verzekering bekend te maken, maar de praktijk leert dat heel veel kandidaat-eigenaars niet op de hoogte zijn van het bestaan ervan. De jongste tijd blijkt dat het aantal hypothecaire leningen enorm is gestegen omwille van de lage rentevoet. Aan de ene kant juichen we dat toe, maar aan de andere kant merken we dat veel jonge mensen veel meer lenen dan vroeger. Als er iets gebeurt in die jonge levens, denken we maar aan werkloosheid of ziekte, zullen die mensen afbetalingsproblemen krijgen. Ik merk dat in mijn regio, want die werd getroffen door faillissementen, heel veel jonge mensen weten niet eens dat de verzeke-

ring bestaat. Het is onze opdracht om ze bekend te maken. We hebben de nodige middelen ingeschreven. We moeten initiatieven nemen om ons te richten tot de doelgroep die we wensen te ondersteunen bij het verwerven van een eigen woning.

Mijnheer de minister, de begroting 2005 is een eerste stap in de richting van een daadkrachtig woonbeleid. Natuurlijk zijn er nog veel meer middelen en creativiteit nodig om het betaalbaar wonen te realiseren. We willen het recht op behoorlijke huisvesting verheffen van een theoretische discussie tot iets tastbaars. We willen daar graag onze schouders onder zetten. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, heren ministers, collega's, ik zal het in dit korte tijdsbestek proberen te hebben over zowel inburgering, stedenbeleid als Brussel. Over de inburgering is de jongste jaren, en zeker de jongste maanden, veel inkt gevloeid. Er zijn zelfs harde woorden gevallen en er werd met de spierballen gerold.

Mijnheer de minister, uw stijl is een verademing. Ook de heer Mahassine wees erop dat u een duidelijk inhoudelijk uitgangspunt hebt in uw beleidsnota. We komen daar later nog uitgebreid op terug. Uw motto luidt: geen groepen uitsluiten, maar mensen inburgeren. Dat zegt alles in één heel eenvoudige en begrijpelijke zin.

Ook de manier van werken op het terrein, namelijk het werken via de dialoogstijl, werpt op korte termijn vruchten af. Zo hebt u contact gehad met diverse verenigingen en unies van moskeeën, met minister Onkelinx over de verkiezingen van de Moslimexecutieve en met de huidige voorzitter van de Moslimexecutieve. Ik weet dat dit slechts een klein deel is van het inburgeringsdebat. Het toont wel aan dat u ernstige inspanningen levert om tot een dialoog te komen. Die inspanningen worden op het terrein trouwens geapprecieerd.

De toon zetten maakt deel uit van uw werk als politicus, en u hebt een goede basis gelegd. Daarnaast is er ook uw werk als manager. Voor zover u dat zelf niet uitvoert, moet u het aan uw kabinet en administratie overlaten. Een aantal sprekers zijn hier reeds dieper op ingegaan en hebben de vinger op de wonde gelegd. Hoewel we over

Gatz

een operationeel decreet beschikken, is er op het terrein nog niet voldoende van te merken. Het is heel belangrijk dat we in dit debat, net zoals in de andere, het verschil tussen het politiek discours en de realiteit op het terrein zo klein mogelijk maken. In het beste geval moeten ze volledig samenvallen. Het is dus een goede zaak dat de regering in 2005 meer middelen uittrekt voor inburgering.

Mijnheer de minister, het komt er nu op aan een moeilijke evenwichtsoefening te maken. U moet de doelgroepen uitbreiden, de wachtlijsten waar nodig wegwerken – op een aantal plaatsen is er een flessenhals –, en ervoor zorgen dat er op plaatsen zonder wachtlijsten een betere toeleiding is vanuit de onthaalbureaus. U beschikt over de juiste papieren om dit tot een goed einde te brengen.

In het recentste Vrind-rapport heb ik met genoeg gelezen dat een bescheiden terugkeer naar de stad is ingezet. Toch trekt de autochtone middenklasse nog altijd meer weg uit de stad dan dat ze ernaar terugkeert. Niettemin is de terugkeer groter dan vroeger, ook in andere Vlaamse centrumsteden. Dat is voornamelijk te wijten aan externe migratie.

Veel steden hebben de jongste 15 jaar hun centra gerenoveerd. We moeten die beweging nu structureel onderbouwen, anders zal het slechts een conjunctureel effect hebben en lopen we over 10 jaar weer te jammeren dat de stadsvlucht opnieuw toeslaat.

In het begin van de jaren negentig werd gestart met het stedenbeleid. De federale overheid besliste toen om de schuldenlast van 2 grote steden, Brussel en Luik, te delgen. Sommige Vlaamse steden, waar de situatie niet zo slecht was, wilden toch een zekere compensatie. Het Vlaams Fonds voor Integratie van Kansarmen werd toen gecreëerd, en gaandeweg werd het omgevormd tot het Fonds voor het Stedenbeleid. De vorige regering creëerde het Stadsvernieuwingsfonds, maakte op het einde van haar legislatuur een Witboek, en voerde de actie 'Thuis in de Stad'.

Mijnheer de minister, het is nu aan u om hierop voort te bouwen. U draagt de titel van Stedenbeleid, maar van een echt stedenbeleid is nog geen sprake. De VLD-fractie schuift 3 kernpunten naar

voren die u hierbij kunt hanteren in de komende maanden. Het is ten eerste belangrijk dat u de aanwezige kennis en creativiteit in de steden uitbouwt. Ik wijs in dat verband op de methodiek van Flanders DC, dat een aantal Vlaamse steden zal doorlichten inzake hun omgang met kennispolen en met creativiteit gekoppeld aan economische activiteit. In het voorjaar zult u daarvan de resultaten kunnen zien en uw beleid daarop te enten.

Ten tweede moet u geen schrik hebben om uw collega-ministers geregeld aan te spreken over stedenkwesties en met hen in dialoog te treden, onder meer inzake de hervorming van het hoger onderwijs. Als we willen dat onze steden een rol van belang blijven spelen op internationaal vlak, dan moeten we ons hoger onderwijs uitbouwen. Ook inzake het cultuurbeleid zou het nuttig zijn op gezette tijden te overleggen met de minister van Cultuur. U hebt de creatie van een nieuw gemeentedecreet aangekondigd. We moeten in de commissie discussiëren over hoe we de steden daarin kunnen inpassen.

Uiteraard zijn er een aantal basisregels die voor elk lokaal bestuur, van het kleinste dorp tot de grootste stad, dezelfde zijn. Op een bepaald punt kan er worden gedifferentieerd tussen kleinere gemeenten, kernsteden, centrumsteden en grote steden. Wat het personeelsbeleid betreft, hebt u daar al een aanzet toe gegeven. Misschien moet dat debat wat ruimer worden gevoerd.

Ten derde meent mijn fractie dat u fiscale maatregelen moet nemen om de bescheiden terugkeer naar de stad te onderbouwen. Er moeten initiatieven worden ontwikkeld inzake de onroerende voorheffing of het kadastraal inkomen. Misschien kunt u er samen met minister Van Mechelen voor zorgen dat het wonen en het ondernemen in bepaalde zones van de stad fiscaal aantrekkelijker wordt.

Ik wil het ook nog even hebben over Brussel. Ik ben verheugd dat de regering de norm van 300.000 verder hanteert. Zij richt haar beleid niet alleen op de Brusselse Vlamingen maar op een iets ruimer doelpubliek. Daarbij moet natuurlijk worden nagegaan of dat geld per sector – onderwijs, cultuur, welzijn en gezondheid, jeugd, sport, toerisme, inburgering, enzovoort – goed wordt besteed. Als we die norm willen onderbouwen, moeten we aan het parlement tonen wat de impact is van dat beleid dat gericht is op 300.000 Brusselaars. Dit kan via wetenschappelijk onderzoek.

Gatz

Er zijn drie hoofdsporen in ons Vlaams-Brusselse beleid. Het eerste is het onderwijsbeleid. Ik heb daar kritiek op gehoord. Wat het onderwijsvoor-rangsbeleid betreft dat we nu voeren, stellen we een positieve evolutie vast. Dit bewijst dat ons omka-deringsbeleid zijn vruchten afwerpt. Het is dus niet allemaal kommer en kwel.

Het tweede spoor is het cultuurbeleid. Daar bou-wen we nu een stevig netwerk uit.

Het is echter vooral op het vlak van welzijn – derde hoofdspoor – dat we de komende maanden en jaren extra inspanningen zullen moeten leveren. Ons Vlaams netwerk in Brussel op het vlak van welzijn is een dwerg in vergelijking met het bi-com-munautair landschap aldaar. Ik hoop dan ook dat we binnenkort een plan Anciaux-Vervotte mogen verwelkomen in dit parlement, waarbij de welzijns-politiek van minister Vervotte wordt gekoppeld aan het Vlaams Brusselfonds van minister Anciaux.

Tot slot hoop ik dat het kapitale netwerk, een concept dat is geïntroduceerd door het Vlaams Economisch Verbond, comité Brussel, daadwer-kelijk op het terrein kan worden gerealiseerd. Ik heb gehoord dat minister-president Leterme in het voorjaar contact zal hebben met zijn Brus-selse evenknie. Het zou goed zijn om dat contact voor alle gewestmateries verder uit te bouwen met de andere collega's ministers. Tot slot moeten we in dit parlement de mogelijkheid van samenwer-kingscommissies overwegen om moeilijke dossiers, die er altijd zullen zijn, in de toekomst te vermij-den. Ik ben daarin niet naïef. Wanneer we echter een structurele onderbouw kunnen creëren voor een gewestoverschrijdende samenwerking, moet dat mijns inziens mogelijk zijn. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Berx heeft het woord.

Mevrouw Cathy Berx (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte colle-ga's, de samenleving verkleurt. Moeten we daarom verkrampen van angst? Neen! Moet dit aanleiding geven tot euforie en lyrische romantiek? Neen! Laten we vooral nuchter en rationeel omgaan met deze ingrijpende wijziging van de Vlaamse samen-leving. Voor CD&V betekent dit onderkennen dat diversiteit de sociale samenhang op de proef stelt;

erkennen dat inburgering en integratie van nieuw-en Nederlandsonkundige oudkomers behoorlijk wat geld en wederzijdse inspanningen kost. En, mijnheer Penris, die inspanningen moeten ook en in de eerste plaats door henzelf worden geleverd.

We moeten daarenboven oog hebben voor de kan-sen die diversiteit en verkleuring, onder welbepaal-de voorwaarden, kunnen inhouden. We vinden diezelfde lijn in grote mate ook terug in de beleids-nota. Dat is een goede zaak.

CD&V is tevreden met de substantiële verhoging met zo'n 5,3 miljoen euro in de begroting 2005 van de middelen voor inburgering. Onze fractie heeft immers steeds gepleit voor onder meer een aanbod aan inburgeringstrajecten dat overeenstemt met de vraag ernaar en een substantiële uitbreiding van het toepassingsgebied van het decreet op de verplichte inburgering tot op zijn minst de gezinsherenigers en gezinsvormers, ongeacht of ze trouwen met een Belg of een vreemdeling. Op dit moment valt immers hooguit 10 percent van de laaggeschoolde cursisten in de CBE's onder de verplichting!

We pleiten ook voor een uitbreiding van het inbur-geringstraject voor de hoger opgeleiden met vol-doende uren maatschappelijke oriëntatie. In het huidige decreet op de inburgering is iemand al hoger opgeleid van zodra het secundair of zelfs het lager middelbaar onderwijs werd afgewerkt. De maatschappelijke oriëntatie moet zeker ook voor die groepen een verplichting worden.

We vragen een verhoging van het aantal uren Nederlands in de modules NT2, ook en in het bij-zonder voor de niet- of andersgealfabetiseerden, en soepelere inburgeringstrajecten op maat die combi-neerbaar zijn met een job of andere opleiding.

De motieven voor deze opties zijn duidelijk. Elke niet-EU-burger die zich permanent en legaal in Vlaanderen wil vestigen, moet onze taal leren. Onlangs hebben we kunnen lezen dat 95 percent van de Vlamingen dit onderschrijft. Ze moeten zich onze normen, waarden, omgangs- en leefregels eigen maken. De taal is niet alleen het onontbeer-lijke instrument om op de arbeidsmarkt terecht te kunnen, schoolgaande kinderen te begeleiden en op te volgen. Wie onze taal leert, heeft meer tools en kansen om ook ons referentie- en waardenka-der te gaan delen en er zich mee te vereenzelvigen. Kennis van de taal is evenwel niet genoeg. Vandaar

Berx

dat ook hoger opgeleiden de cursus maatschappelijke oriëntatie moeten volgen.

Mijnheer de minister, de stijging van de middelen waarin deze begroting voorziet, komt ten dele tegemoet aan deze bekommernissen. Het is in ieder geval een belangrijke stap om de wachtlijsten, die vooral bestaan in Antwerpen, Leuven en Gent, weg te werken en de kwaliteit te verbeteren. Net zo fundamenteel is de verbetering van een aantal instrumenten, zoals het cliëntvolgsysteem, om de resultaten en het traject dat de 'inburgers' moeten afleggen te volgen en in kaart te brengen. De heer Mahassine heeft daar ook naar verwezen. Dat systeem moet beter worden uitgebouwd en zo nodig vernieuwd. De huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus zijn hiervoor vragende partij.

Mijnheer de minister, geachte collega's, uiteraard kijken we uit naar de meerjarenbegroting, het daarin voorziene groeipad voor het inburgeringsbeleid en de voorstellen voor een efficiënt gebruik ervan. Niet alle aspecten van het inburgeringsbeleid hoeven geld te kosten. Ook hier zoeken we het best naar instrumenten om de samenleving sterker te betrekken bij de realisatie van een aantal doelstellingen. Het gaat om de uitbreiding en versterking van vrijwilligers en verenigingen die zich inzetten voor lessen Nederlands en de begeleiding van nieuw- en oudkomers. Mijnheer Penris, u weet ook dat er in Antwerpen tal van voor een deel gesubsidieerde organisaties bestaan, die zich inzetten voor de begeleiding voor Nederlandse lessen omdat de wachtlijsten te lang zijn. Die begeleiding draagt ook bij tot een verbetering van het inburgeringsbeleid. Het is dus niet zo dat het om een louter geldverslindende industrie gaat die voor de rest niets opbrengt.

De kosten van het inburgeringsbeleid onder controle houden, veronderstelt voorts dat het federale migratie- en migrantenbeleid veel beter dan nu wordt afgestemd op het Vlaamse inburgeringsbeleid. De heer Penris zei dat het anders dweilen met de kraan open is. Het is wel een van de kritische succesfactoren voor het welslagen van uw beleid: de aanpassing van de snel-Belgwet, de verstrenging van het recht inzake gezinshereniging en -vorming, de strafbaarstelling van schijnhuwelijken en de koppeling van de inburgering aan het verblijfsrecht.

Ook het federale spreidingsbeleid of beter non-spreidingsbeleid met betrekking tot asielzoekers, is nefast voor de sociale samenhang in de grootsteden van Vlaanderen. Laten we ook vanuit Vlaamse bevoegdheden zoeken naar mechanismen die een reële spreiding in de hand werken en risico's op samenlevingsproblemen beheersen.

Om de steden te versterken hebt u belangrijke instrumenten die niet noodzakelijk geld kosten, waarbij ik geen kritiek wil geven op de begroting Stedenbeleid. Ik denk aan een veel betere spreiding van de sociale huisvesting over steden en gemeenten en binnen de steden. Ander instrument is een nieuw steden- en gemeentedecreet dat niet langer als grootste gemene deler geschreven is op maat van de gemiddelde Vlaamse gemeente, maar een flexibel instrument dat steden en gemeenten soepel kunnen hanteren en kneden op maat van hun schaal, behoefte, omvang en bestuurskracht.

Collega's, laten we met verenigde krachten ijveren voor de overheveling van de federale middelen voor grootstedenbeleid en de veiligheids- en preventiecontracten. Evenals de keuze over de aanwending ervan, horen ze niet op federaal niveau. Ze moeten worden ingezet in functie van het Vlaamse stedenbeleid.

De middelen voor het inburgerings- en diversiteitsbeleid moeten renderen. Er moeten resultaten worden behaald. Zoals u al zei, moeten we weg van een vrijblijvend beleid. Ook en vooral met het inburgeringsbeleid kunnen en moeten terugverdieneffecten worden gerealiseerd. Heel terecht wilt u de diversiteitssector, de vele verenigingen en zelforganisaties, de integratiediensten en -centra onderwerpen aan een aantal – overigens beter te kiezen en veel scherper te formuleren – resultaatsverbintenissen. De geloofwaardigheid en het draagvlak van uw beleid en van de extra inzet van middelen staan of vallen met de resultaten die u vooropstelt voor uw eigen beleid en de mate waarin u die haalt. Zoals de heer Gatz zei: 'Woorden zijn één zaak, maar resultaten bereiken is iets anders'. Het gaat niet enkel om het aantal mensen dat het verplichte inburgeringstraject volgt, maar om de resultaten: kennis van het Nederlands en binnen welke termijn, vertrouwdeheid met onze normen en waarden, doorstroming naar de arbeidsmarkt, naar het hoger onderwijs, naar knelpunt- en andere beroepen en opleidingen, daling van de allochtonenwerkloosheid tot het Vlaamse gemiddelde, daling van de overlast en criminaliteit die wordt gepleegd door allochtonen.

Berx

Eén van die instrumenten zou het cliëntvolgsysteem kunnen zijn, evenals een strategisch plan inburgering en diversiteit. Een dergelijk plan kan een goed instrument zijn voor het vervullen van uw coördinerende opdracht. Hiermee zult u uw collega's kunnen aanspreken op de te behalen resultaten. Inburgering is niet alleen uw verantwoordelijkheid, maar die van de hele Vlaamse Regering. Een bundeling van programma's en basisallocaties voor inburgering in de begroting zou bijdragen tot die consistentie. Nu zitten ze te sterk verspreid over de verschillende domeinen.

Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, in de kerstboodschap van de premier lees ik dat waarden tot zwaarden geworden zijn. Vlaanderen hoeft niet af te stevenen op een 'clash of civilizations', zeker niet in naam van een religieuze of levensbeschouwelijke overtuiging. Het tijdschrift Tertio bracht recent een priester, een rabbijn en een imam rond de tafel. Imam Maftouhi stelde dat vrede betekent dat elke mens veiligheid moet garanderen voor de andere, moslim, christen, jood of vrijzinnige. 'Zoals jij graag behandeld wil worden, moet je ook anderen behandelen', zegt de Koran. De priester en de rabbijn repliceerden hierop dat dit ook geldt voor de Bijbel.

Die stelregel – één van de categorische imperatieven van Kant – wordt ook gedeeld door vrijzinnigen: behandel je naaste zoals je zelf behandeld wil worden. Dit geldt, ongeacht de terminologie, zowel voor autochtonen als voor allochtonen. Voorwaar een rijker verhaal dan 'Love it', te lezen als 'assimilate' of 'become the same or leave it'. Mijnheer de minister, u hebt onze steun. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Guns heeft het woord.

Mevrouw Dominique Guns (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte collega's, ik zou hier kort willen ingaan op de begroting voor het woonbeleid. Er is al voldoende gezegd dat zowel de aanpassing van de begroting 2004 als de opmaak van de begroting 2005 in budgettair moeilijke omstandigheden zijn gebeurd en dat er niet veel ruimte was voor nieuwe initiatieven. Integendeel, want er moest bespaard worden.

Het globale beleidskrediet is in de aangepaste begroting 2004 gedaald. Ik ben echter tevreden dat

deze besparing er niet toe leidt dat bepaalde engagementen niet worden gehonoreerd. De besparingen komen in feite neer op een herberekening van bepaalde budgetten in functie van de werkelijke noden, zodat niet één premie of één subsidie om budgettaire redenen moet worden geschrapt. Daartegenover staat een extra inspanning voor betalingskredieten, wat resulteert in een stijging met bijna 16 miljoen euro. Dat verheugt mij. De Vlaamse overheid kan het zich namelijk niet veroorloven de facturen aan een sector als de sociale huisvesting, waarvan algemeen geweten is dat hij het niet gemakkelijk heeft, laattijdig te betalen.

Als ik een blik werp op de begroting 2005, stel ik vast dat wel degelijk bijzondere aandacht wordt opgebracht voor het woonbeleid. Er zijn geen extra middelen voor nieuwe initiatieven. Het feit echter dat het woonbeleid in grote mate de besparingsdans ontloopt en de investeringskredieten voor de bouw en renovatie van sociale woningen, die overigens tijdens de vorige legislatuur zijn verviervoudigd, opnieuw zijn verhoogd, tonen aan dat de Vlaamse Regering het beleidsdomein Wonen als een prioriteit beschouwt.

Voor andere posten is ook een extra inspanning geleverd. Dankzij de verhoging van het krediet voor de sociale verhuurkantoren is ruimte gecreëerd voor een uitbreiding van het patrimonium met 15 percent en voor de subsidiëring van vier nieuwe kantoren. Het bedrag van 11 miljoen euro voor de ondersteuning van de socialehuisvestingsmaatschappijen die huisvesting aanbieden aan de laagste inkomensgroepen is behouden. Dat is ook het geval voor de verhoogde middelen voor sociale leningen. Ik hoop dan ook dat deze bekommernissen tijdens de tweede helft van de legislatuur gehandhaafd blijven, want op dat ogenblik zal er wel budgettaire ruimte zijn voor nieuwe initiatieven. Iedereen zal het wel met mij eens zijn dat een extra inspanning voor het beleidsdomein Wonen onontbeerlijk is.

Er moeten extra middelen komen. Enkel over de wijze waarop ze moeten worden besteed, kan mijns inziens worden gediscussieerd. Het voorbeeld dat de minister in de commissie aanhaalde, was erg illustratief: met 10 miljoen euro extra voor subsidies Bouw en Renovatie kunnen ongeveer 160 nieuwe sociale woningen worden gebouwd. Op de wachtlijst staan echter 72.000 aanvragers. Er moet bijgevolg worden nagegaan of er alternatieve

Guns

mogelijkheden zijn om de noden te lenigen. We moeten ook onderzoeken of de privé-sector daarbij moet worden betrokken. Op ons eentje zullen we het niet redden.

In het programmadecreet is bepaald dat de doelgroep voor sociale leningen van het Vlaams Woningfonds wordt uitgebreid tot gezinnen met een kind ten laste. Vroeger kwamen enkel gezinnen met twee kinderen ten laste in aanmerking. Dat is een goede maatregel. Ze is niet enkel geïnspireerd door de vaststelling dat de gezinssituatie in Vlaanderen is gewijzigd, maar ook door de overtuiging dat het bezit van een eigen woonst de beste garantie is voor een zorgeloze oude dag. Het stimuleren van eigendomsverwerving, zowel met fiscale middelen als via het aanbieden van goedkope leningen voor wie het echt niet anders kan, is een belangrijke taak voor de overheid. Ik wens de minister dan ook te feliciteren met dit initiatief. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de voorzitter, collega's, bij de presentatie van de beleidsnota en de begroting binnenlands bestuur valt op dat deze regering zeer veel belang hecht aan het partnerschap tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten. Steeds meer verlaat de overheid de oude Jacobijnse visie op gemeenten als ondergeschikte besturen en ziet ze in dat de gemeenten, als beleidsniveau dat het dichtst bij de burger staat, een belangrijke taak te vervullen hebben. Studies wijzen trouwens uit dat het vertrouwen van de burger in zijn lokaal bestuur erg groot is.

Verder is het ook van belang dat ernaar gestreefd wordt om in de toekomst de planlast voor de gemeenten te laten dalen. Hierbij stapt men af van een keizer-kostermentaliteit met een overdreven reglementering, die in het verleden soms te vaak regeerde. In deze context is het ook belangrijk te wijzen op het Belfort-principe dat steeds beter ingeburgerd geraakt. Het is immers van cruciaal belang dat, wanneer gemeenten van de hogere overheid bepaalde taken opgelegd krijgen, daar ook de nodige financiering tegenover staat.

De vorige Vlaamse Regering heeft met betrekking tot de hervorming van het lokaal bestuur een aantal zeer belangrijke zaken gerealiseerd. Denken we maar aan het decreet op intergemeentelijke samenwerking, de versoepeling van het administratief toezicht of de hervorming van de kerkfabrieken. Sommige van deze decreten, ik denk hierbij vooral aan het decreet intergemeentelijke samenwerking, zullen in de nabije toekomst geëvalueerd moeten worden om te zien of er geen bijsturing nodig is.

Voor de huidige regering is de grootste uitdaging op het vlak van binnenlands bestuur ongetwijfeld het nieuwe organieke gemeente- en provinciedecreet. Dat zal de komende 5 jaar het orgelpunt zijn op het vlak van binnenlands bestuur. Over de mogelijke inhoud van het gemeentedecreet zijn door de minister al een paar ideeën gelanceerd. Zo wordt gepleit voor een eigen gekozen voorzitter voor de gemeenteraad. Dit zou moeten leiden tot dynamisering van de gemeenteraad en tot een grotere betrokkenheid van alle raadsleden.

Een ander punt is het pleidooi voor een verdere integratie van gemeente en OCMW. Op die manier zou een geïntegreerd gemeentelijk sociaal beleid mogelijk worden en komt het 'gemeentelijk sociaal huis' een stap dichterbij. Nu is de communicatie tussen gemeente en OCMW helaas niet altijd optimaal.

Verder wil ik erop wijzen dat op budgettair vlak de groeivoet van het gemeentefonds werd vastgelegd op 3,5 percent. Op die manier wordt het gemeentefonds welvaartvast en is er bij de gemeenten grotere zekerheid dan voorheen over de evolutie van dit gemeentefonds. Er moet absoluut over worden gewaakt dat de regeringen hun verplichtingen en beloften nakomen. Dat geldt in het bijzonder voor degenen die een onmiddellijke impact hebben op de gemeentelijke financiën.

De extra kredieten die worden uitgetrokken voor de opleiding van ambtenaren en mandatarissen, vallen toe te juichen. Het ligt in de lijn van de verdere professionalisering van het gemeentelijk bedrijf waarvoor een grotere expertise noodzakelijk is.

Om te besluiten wil ik stellen dat er de komende maanden en jaren nog heel wat werk aan de winkel is op het vlak van binnenlands bestuur. Deze begroting en de beleidsnota bevatten echter vol-

De Meulemeester

doende elementen die mij doen geloven dat de minister van Binnenlands Bestuur, samen met zijn collega's, dit werk tot een goed einde zal brengen. Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Minister Keulen heeft het woord.

Minister Marino Keulen: Mijnheer de voorzitter, ik zou heel bondig willen reageren. Ik wil iedereen bedanken die op de verschillende voorliggende onderwerpen is ingegaan. Ik heb heel wat behartigenswaardige suggesties gehoord.

Ik zou vooral de Vlaamse volksvertegenwoordigers willen danken die zich over het beleidsdomein wonen hebben uitgesproken. Ik wil hen uitnodigen om het aanbod aan sociale woningen samen te vergroten. Om dit doel te bereiken, moeten we, over de partijgrenzen heen, samen rond de tafel gaan zitten.

In 2005 zal de Vlaamse Regering een nooit eerder geziene inspanning leveren. De Vlaamse Regering heeft in 309 miljoen euro aan investeringskredieten voorzien. Met dit geld kunnen we 3.000 tot 3.500 nieuwe woningen en appartementen bouwen. Aangezien 72.400 mensen op de wachtlijst staan, zullen we aan dit tempo nog meer dan twintig jaar inspanningen moeten leveren. De bouw van 3.500 woningen kan wat soelaas bieden, maar is uiteraard geen structurele oplossing. Ik zou iedereen dan ook willen uitnodigen om na te denken over alternatieve denksporen die het mogelijk moeten maken om versneld aan de bestaande behoefte te voldoen. Iedereen die met beide voeten in de maatschappij staat, weet dat de druk in de toekomst enkel groter zal worden. Gezien de groei van het aantal eenouder- en eenpersoonsgezinnen zal de vraag naar sociale woningen in de toekomst nog stijgen. De woningen die we bouwen, zijn trouwens zo goed dat iedereen erin wil wonen. Dit is een compliment voor de Vlaamse overheid.

Ik vraag iedereen om het hoofd te buigen over deze problematiek. Artikel 23 van de Belgische Grondwet garandeert elke landgenoot een fatsoenlijke huisvesting. Als overheid zijn we het aan onszelf verplicht om dit hard te maken. We kunnen dit doel enkel bereiken indien we bepaalde ideologische denksporen verlaten en ons met een open geest

over de voorliggende vragen buigen. (*Applaus bij de VLD en CD&V*)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, uit de eerste begrotingsbesprekingen van de nieuwe legislatuur blijkt duidelijk dat op heel wat vlakken besparingen zijn doorgevoerd. De Vlaamse Regering zal zeer inventief moeten zijn om een aantal tijdens de vorige legislatuur gemaakte beleidskeuzes in de praktijk te brengen.

De partij van de minister van Leefmilieu zal, samen met twee partijen die tevens in de vorige meerderheid zetelden, een gezond beleidsmatig evenwicht tussen economie en ecologie moeten ontwikkelen. Dit is uiteraard geen gemakkelijke opdracht. Mijn fractie zal de laatste zijn om te ontkennen dat bij het aantreden van de nieuwe minister van Leefmilieu een aantal lijken uit de kast zijn gevallen. Dit neemt niet weg dat hij een aantal belangrijke struikelblokken in het milieubeleid snel zal moeten aanpakken.

Tot spijt van wie het benijdt, kunnen we niet loochenen dat we met betrekking tot het milieubeleid meermaals door beslissingen van de federale overheid tegen het hoofd worden gestoten. Dit geldt overigens ook voor beleidsdomeinen als energie, verkeer of gezondheidszorg. Heel wat probleem dossiers kunnen niet worden aangepakt omwille van de politieke onwil aan de andere kant van de taalgrens. Het is onbegrijpelijk dat onze Vlaamse politici in dit verband het hoofd blijven buigen.

Het dossier van de klimaatproblematiek is hiervan een goed voorbeeld. Onze fractie heeft steeds voor de gevolgen van het Kyoto-protocol gewaarschuwd. We kunnen niet voldoende benadrukken dat ons land slecht heeft onderhandeld. Het bereiken van de loodzware doelstelling, een reductie van de CO₂-uitstoot met 7,5 procent, vormt voor Vlaanderen een bijzonder zware opdracht.

Ik stel me in dit verband een aantal vragen. Wist de toenmalige federale regering niet dat net de meest energie-intensieve bedrijven van heel Europa in ons land, meer bepaald in de haven van Antwerpen, gelegen zijn? Wist diezelfde regering niet dat deze bedrijven, die een zeer hoge CO₂-

Van den Eynde

uitstoot niet kunnen vermijden, van Vlaanderen, en zelfs van heel West-Europa, een welvarende regio hebben gemaakt? Wist ze niet dat diezelfde energie-intensieve bedrijven al van voor 1990 over de best beschikbare technologie beschikken, wat een bijkomende reductie van hun CO₂-uitstoot zeer moeilijk maakt, en dat deze bedrijven eigenlijk zouden worden gestraft voor de inspanningen voor het leefmilieu die ze de voorbije jaren hebben geleverd?

Wist de federale regering dan niet dat aan de andere kant van de taalgrens nog heel wat zware en vervuilende industrie is gevestigd, en dat de te behalen CO₂-uitstootreductie in dat deel van ons land dus noodzakelijker is? Beseffen onze federale regering en de Vlaamse partijen die er deel van uitmaken, echt niet dat het bijgeschaafde klimaatplan volgens de berekeningen van VOKA-VEV de inspanningen voor Vlaanderen op 74 percent en voor Wallonië slechts op 21 percent heeft vastgelegd?

Mijnheer de minister, het is duidelijk dat Vlaanderen de prijs moet betalen om de doelstellingen van het Kyoto-protocol te halen. De lastenverdeling tussen de gewesten is op een onjuiste en oneerlijke manier totstandgekomen. Ik ben ervan overtuigd dat u deze mening deelt. Op de studiedag van de GOM-Antwerpen over de toekomst van de Antwerpse chemiesector deinsde u er niet voor terug de federale regering op haar verantwoordelijkheid te wijzen.

U geeft toe dat de lastenverdeling onjuist is en dat de federale regering haar belofte niet nakomt. Ik heb in de commissie al verschillende keren gezegd dat u daar iets aan moet doen. Zijn er nu al concrete initiatieven genomen? Bent u al rond de tafel gaan zitten met de federale regering om ervoor te zorgen dat die stoere taal en die gebalde spieren ook werkelijk worden omgezet in beleidsdaden? De daad bij het woord voegen is ook politiek.

Mijnheer de minister-president, ook u hebt zich de afgelopen week populair gemaakt bij de Antwerpse chemiesector. Een paar uur later hebt u uw woordvoerder uw woorden enigszins laten nuanceren. Is dit nu een Vlaamse Regering die werkelijk regeert voor het welzijn van haar burgers en haar land, of is dit een Vlaamse Regering die af en toe

wat gespierde taal gebruikt en achter de schermen gaat flemen bij de groenen?

Ook in verband met de stookolietanks moeten we vaststellen dat de oplossingen achterwege blijven. Hoe lang moeten we langs deze kant van de taalgrens nog klagen en zagen alvorens er een oplossing wordt gezocht voor de problematiek van de verontreiniging door stookolietanks? In de begroting worden geen middelen gereserveerd om de slachtoffers van lekkende stookolietanks bij te staan. Ze krijgen torenhoge rekeningen van bodemonderzoeken en bodemsaneringen. Dat gaat vaak gepaard met schrijnende taferelen zoals bejaarde echtparen die hun huis moeten verkopen om alle kosten te betalen. Soms kunnen ze hun huis niet verkopen omdat er een claim op ligt. Er is nog steeds geen sprake van een stookoliefonds. Het probleem ligt bij de federale regering.

Zelfs in het waterbeleid is er een communautair staartje. Er is bijvoorbeeld het jarenlange aanslepende BTW-geschil met de federale overheid. Dat heeft ertoe geleid dat u zeer creatief moest omspringen met dit gegeven, waardoor een grondige herstructurering van het drinkwaterlandschap noodzakelijk was. Dat u dit geschil hebt kunnen oplossen, lijkt ons een goede zaak.

Onze fractie was tijdens de vorige legislatuur samen met CD&V een absolute voorstander van grotere overheidsinvesteringen naar aanleiding van de waterzuiveringsproblematiek. Vandaag wordt die investering van de burger gevraagd. We zijn er ons evenzeer van bewust dat er problemen kunnen ontstaan met Europa indien we de doelstellingen van de kaderrichtlijn over water niet correct kunnen invullen. We blijven denken dat het niet correct is de schuld voor het jarenlange slechte waterbeleid door te schuiven naar de burger. Dat is wat er zal gebeuren indien het drinkwaterlandschap door middel van het programmadecreet wordt hervormd.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mevrouw Van den Eynde, ik zou willen dat u dat amendement op hoofdstuk 13 van de waterzuivering terugtrekt. U weet het of u weet het niet, maar uw fractieleider en de heer Penris hebben dit in de gemeenteraad van Antwerpen goedgekeurd op 22 juni.

Matthijs

Mijnheer Dewinter, daar hebt u het systeem goedgekeurd. De gemeenteraad heeft de overeenkomst in verband met het beheer van de rioleringsactiviteiten van de stad Antwerpen door de AWW en de concretisering van de beleidsrichtlijnen unaniem goedgekeurd. Het doel daarvan is het opmaken en het up to date houden van de rioleringsdatabank en de integratie met de waterleidingsdatabank, het opmaken van hydraulische rioleringsmodellen, het opmaken van investeringsprogramma's in samenwerking met de districten en afgestemd op wegenwerken en andere programma's; het uitvoeren van rioleringsprojecten waarbij telkens minimaal in herstel van de wegen in de bestaande toestand wordt voorzien, het aanpassen en vernieuwen van de huisaansluitingen, het opmaken van beheersmodellen en onderhoudsprogramma's in samenspraak met de districten en afgestemd op wegenwerken en andere programma's en de exploitatie van het rioleringsstelsel met snelle interventies gedurende dag en nacht en met een passend management en bijbehorende klantenservice.

Het systeem waarmee de AWW nu rioolrecht int, hebt u op 22 juni goedgekeurd, mijnheer Dewinter, samen met de heer Penris. Daar nu kritiek op geven is dus helemaal niet geloofwaardig. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Filip Dewinter: Ik begrijp dat de heer Matthijs een beetje geprikkeld is naar aanleiding van de perscommuniqués die we gisteren hebben voorgelezen, waarin duidelijk wordt dat hij een jaar geleden net het omgekeerde zei van wat minister Peeters nu heeft doorgevoerd.

De heer Erik Matthijs: Minister Peeters kan niet anders.

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Matthijs, u hebt gezegd dat de Vlaamse Regering moet stoppen met de gemeenten te belasten met dit soort zaken, omdat die de factuur, via hun intercommunales, zullen doorschuiven naar de belastingsbetaler.

Eergisteren hebben we in de Antwerpse gemeenteraad nog gesproken over dit samenwerkingsakkoord tussen de stad Antwerpen en de intercommunale AWW. Dat klopt, maar over het bewuste amendement bij het programmadecreet moet nog

worden gestemd en minister Peeters heeft dit er op slinkse wijze toch al ingevoegd.

De heer Erik Matthijs: We doen u enkel na.

De heer Filip Dewinter: Dat heeft overigens niks te maken met de begroting. Voor het amendement in de programmawet werd opgenomen, moest de gemeenteraad in Antwerpen er een maand geleden over beslissen.

De heer Erik Matthijs: Neen, dat is gebeurd op 22 juni 2004. U hebt een en ander toen goedgekeurd, 9 dagen na uw verkiezingsoverwinning, terwijl u misschien nog in euforie was. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Filip Dewinter: U moet niet applaudiseren, want u bent uiteindelijk aan het applaudiseren voor ons en niet voor uw collega. Een maand geleden werd in Antwerpen op een slinkse manier een samenwerkingsakkoord goedgekeurd waarbij werd gezegd dat de intercommunale een aantal taken zal overnemen van de stad. In de bijlage van de bijlage, een bijlage die nooit aan de gemeenteraad is voorgelegd – lees het verslag maar eens voor, mijnheer Matthijs – wordt stiekem vermeld dat de Antwerpenaar inderdaad 0,3 euro per 1.000 liter extra zal moeten betalen bovenop de bestaande waterfactuur. Dat is de realiteit.

De schepen heeft eergisteren moeten toegeven – en u kunt het vandaag nalezen in de Gazet van Antwerpen – dat dit inderdaad een bijkomende kost zal betekenen – bovenop de waterfactuur – voor de Antwerpenaar van gemiddeld 40 tot 50 euro per gezin.

Een en ander werd doorgevoerd via een bijlage van de bijlage, naar aanleiding van een samenwerkingsakkoord, terwijl het amendement op het decreet nog niet eens was ingediend, laat staan goedgekeurd. Dat toont aan wat de Vlaming te wachten staat. In Antwerpen doet de overheid het nog voor de stemming heeft plaatsgevonden, in de rest van de Vlaamse gemeenten zal dat nu gebeuren.

We hebben eergisteren op de gemeenteraad, bij monde van de heer Penris, net geprotesteerd tegen de achterbakse en slinkse manier waarop dit door de strot van de hele gemeenteraad werd geduwd, terwijl er in het eigenlijke verloop dat u hebt voor-

Dewinter

gelezen, met geen woord sprake is van een verhoging van de waterfactuur. Dat is de realiteit.

Ik ben blij dat u het aanhaalt, mijnheer Matthijs. In de rest van Vlaanderen zal dit systeem misschien iets openlijker worden doorgevoerd. Hopelijk zijn de mensen nu gewaarschuwd en weten ze wat de Vlaamse Regering wil, namelijk het tegenovergestelde van het standpunt dat CD&V een jaar geleden heeft ingenomen bij monde van de heer Matthijs.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer Dewinter, u kende het systeem van de overdracht van de rioleringen aan de waterleidingsmaatschappijen, met als mogelijkheid het innen van een riooltaks. U zegt dat ik dat heb uitgevonden, maar u hebt het goedgekeurd. (*Applaus bij de meerderheid*)

De heer Filip Dewinter: Mijnheer Matthijs, u liegt. In het vertoog dat u hebt voorgelezen, staat alleen – en daar zijn we voorstander van – dat de rioleringen worden overgedragen aan de AWW-intercommunale. In dat vertoog staat echter nergens dat dit zou leiden tot een verhoging van de waterfactuur van 30 eurocent per kubieke meter. Dat staat alleen in de bijlage van de bijlage, die nooit is verspreid, nooit is voorgelegd en nooit in het dossier heeft gezeten.

Dit alles hebben we te danken aan CD&V-minister Peeters, die dat hier vandaag via een amendement op het programmadecreet door de strot van het parlement wil duwen. (*Rumoer*)

De heer Erik Matthijs: Dat is ongeloofwaardig. Ik heb gisteren gezegd hoe het zover is kunnen komen. Tijdens de vorige legislatuur werden verkeerde keuzes gemaakt. Mijnheer Dewinter, u moet luisteren. (*Opmerkingen van de heer Filip Dewinter*)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer Matthijs, wij zijn niet tegen de hervorming van het drinkwaterlandschap, maar wel tegen het doorschuiven van de factuur naar de gemeenten, en bijgevolg naar de burger.

In het verleden werden de aanleg en het onderhoud van riolen bekostigd via de algemene mid-

delenbegroting van de gemeenten, waardoor de burgers niet onmiddellijk voelden dat dit uit hun portemonnee kwam. In de toekomst zullen de middelen voor de aanleg van rioleringen niet meer uit de algemene middelen komen, maar via de een-gemaakte waterfactuur kan een extra kost worden doorgerekend. Mijnheer Matthijs, ik vraag me af of de gemeenten die rioolkosten ook uit de algemene middelen zullen halen.

De meerderheidsfracties blijven ontkennen dat de hervorming van het drinkwaterlandschap de waterfactuur zal verhogen. Dit is pure nonsens. Naast onze fractie vrezen ook een aantal niet-onbelangrijke instanties dat de waterfactuur zal stijgen. Mijnheer de minister, Unizo bijvoorbeeld waarschuwt in een persmededeling voor hogere rioolrechten in sommige gemeenten.

Er is ook nog de discussie over de hervorming van de vennootschapsbelasting, die begin 2003 werd gevoerd. Deze hervorming leidde ertoe dat veel Vlaamse KMO's met een groot waterverbruik grote financiële gevolgen ervaarden van het schrappen van de fiscale aftrekbaarheid van de afvalwaterheffingen. Het is een goede zaak dat de aftrekbaarheid opnieuw mogelijk wordt, maar ook Unizo waarschuwt voor de onduidelijkheid van het decreet. Het decreet zegt niet welke bijdrage moet worden betaald voor de gemeentelijke riolering, enkel de bovengemeentelijke bijdrage wordt geplafonneerd.

Het ontbreken van een duidelijk kader, waardoor gemeenten geen extra rioleringskosten kunnen heffen, is absoluut een ontbrekende schakel om een doorzichtige waterfactuur en dito waterbeleid te ontwikkelen.

Mijnheer de minister, ook het advies van de MiNa-raad is belangrijk, en onze fractie heeft gevraagd te wachten op dit advies. Vandaag blijkt duidelijk waarom: de MiNa-raad stelt, zoals onze fractie, vast dat het programmadecreet wordt gebruikt voor het doorvoeren van belangrijke beleidsbeslissingen. Vooral over het opzeggen van de beheersovereenkomsten met Aquafin en het herbekijken van dit dossier en de herziening van het afkoppelingsbeleid zou een grondig maatschappelijk debat moeten worden gevoerd. Dit heb ik in de commissie meermaals aangehaald. Nu wordt met kunst en vliegwerk enkel een oplossing gezocht voor het probleem van de BTW, terwijl dit toch een

Van den Eynde

zware miskleun is van de federale overheid, mede als gevolg van de slechte beheersovereenkomst met Aquafin.

Mijnheer de minister, het waterbeleid werd tijdens de vorige legislatuur inderdaad stiefmoederlijk behandeld en er zijn flaters begaan, maar het voorliggende amendement is geen oplossing om de dreiging met ingebrekestelling door de Europese Commissie te voorkomen. Dit is ook het standpunt van de MiNa-raad.

Mijnheer de minister, ik wil positief eindigen met het nader bekijken van het onderdeel bodemsanering. De budgetten voor bodemsanering worden inderdaad sterk teruggeschroefd, maar dit betekent voor ons niet dat deze regering minder wil doen voor de sanering van historisch verontreinigde gronden.

Net als voor het waterbeleid stellen we vast dat de gevolgde weg niet de juiste is. Als we het tempo van de vorige regering aanhouden, zijn we nog heel lang bezig vooraleer in Vlaanderen de zwaar verontreinigde gronden worden aangepakt.

Het Vlaams Belang denkt dat meer moet worden gezocht naar privé-partners om de zware vervuiling aan te pakken. Het beste bewijs is Umicore. Dit bedrijf pakt, in samenspraak en door financiële samenwerking met het Vlaamse Gewest, de historische bodemverontreiniging van de wijk Moretusburg in Hoboken aan.

Wij zijn van mening dat een samenwerking met privé-partners om brownfieldsanering mogelijk te maken, de juiste aanpak is. Mijnheer de minister, het Vlaams Belang wil u hierin ondersteunen. Onze fractieleider heeft gisteren reeds megedeeld dat voor het Vlaams Belang de extra financiële inspanningen, die de federale regering wil opleggen om het begrotingstekort van de gezamenlijke overheden te voorkomen, onaanvaardbaar zijn als die geldstroom steeds maar in één richting gaat. Het Vlaams Belang wil het Vlaams geld in Vlaamse handen houden en een deel ervan als extra ondersteuning voor de ontwikkeling van brownfields aanwenden.

Mijnheer de minister, u bent nog nieuw in deze regering, maar u hebt al enkele malen uw tanden

laten zien in verscheidene dossiers. Daarom wil ik u een boodschap meegeven: blijf volharden in dossiers ten aanzien van de federale regering, laat ook daar uw tanden zien en zorg in de toekomst voor een gezond evenwicht tussen ecologie en economie in een welvarend Vlaanderen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren ministers, collega's, in deze 'ruim' bemeten tijd van 5 minuten zal ik me beperken tot de essentie, namelijk wat het meest animo opwekt. Ik heb het dan over de innoverende wijziging in het milieubeleid die er al jaren zat aan te komen en door een amendement op het programmadecreet 2005 werd uitgevoerd, namelijk de nieuwe organisatiestructuur van de waterzuivering in Vlaanderen. De drinkwatermaatschappijen krijgen na 1 januari 2005 de inningopdracht van de waterfactuur, zowel inzake het verbruik als de zuivering. Daar blijft het ook bij.

Er verschenen echter al onmiddellijk allerlei publicaties van de waterzuiveringsmaatschappijen die al veel verder zien, wat een beetje intellectueel bedrog is, en niet alleen de inning maar ook het verdere gevolg van de besteding en de uitvoering naar zich toetrekken. Ze zien in het programmadecreet en zijn amendement een bevestiging van de vergroting van een maatschappelijk doel.

De nieuwe structuur bestaat uit drie onderdelen: de factuur van het verbruikte water, de gemeentelijke bijdrage en de gewestelijke bijdrage voor de waterzuivering. De grote discussie binnen de commissie is of dit voor de verbruiker van water een verhoging betekent of niet. Normaliter hoeft deze nieuwe structuur geen verhoging te betekenen, want de vergoeding voor het waterverbruik alsook de gewestelijke bijdrage voor de waterzuivering blijven onveranderd ten opzichte van de vorige situatie.

De hamvraag is of de vaststelling van de gemeentelijke bijdrage een grotere last voor de burgers, de bedrijven en de landbouwers tot gevolg zal hebben. Alhoewel de bijdrage decretaal wordt gelimiteerd op een bepaald niveau van de gewestelijke bijdrage, behoort het antwoord hierop tot de gemeentelijke autonomie. Soms zal dit dus leiden tot een verho-

Lachaert

ging, soms tot een vermindering. Dit hangt onder meer af van de prioriteit die de gemeente geeft aan de waterzuivering op haar grondgebied en de verhouding tussen de aanwending van de algemene middelen voor het milieubeleid en de specifieke middelen voor waterzuivering. Als een gemeente dus een inspanning levert voor waterzuivering op haar grondgebied en de gemeentelijke bijdrage wilt invoeren, die een aantal gemeenten in Vlaanderen misschien niet hebben, leidt dit tot een verhoging. Er is een bepaalde prioriteit die moet worden ingevuld en die kan een vermindering van de algemene middelen gaande houden ten overstaan van het milieubeleid. Het ene hoeft niet noodzakelijk het andere tot gevolg te hebben.

Ook de besteding van de gemeentelijke waterzuiveringsbijdrage behoort tot de gemeentelijke autonomie. Daarbij moet een maximaal zuiveringsrendement van de investering worden gerealiseerd. Daartoe moeten de gemeenten zo snel mogelijk een hydronautstudie laten maken en daaruit de passende beleidsprioriteiten trekken. Het bedrag dat uit deze gemeentelijke bijdrage voortkomt, kan op diverse wijzen worden gespendeerd, hetzij door de gemeente, hetzij in een of ander verband. De uitdaging is niet in welke vorm, maar hoe dit bedrag wordt gespendeerd.

Daarom lijkt de oprichting van allerlei mini-Aquafins me uit den boze. Dat zou immers betekenen dat we op kleinschalig niveau opnieuw af te rekenen zouden krijgen met alle kinderziekten van Aquafin en daarvoor zullen moeten betalen. Het is onnodig het huiswerk voor de zoveelste maal over te doen. Mij lijkt het dat de regering een bestedingskader moet vastleggen, namelijk via trekkingsrechten, waarbij voor de toewijzing een aantal criteria worden gerespecteerd, zoals onder meer het bestaan van een hydronautstudie en de geleverde inspanningen in het verleden op het vlak van waterzuivering.

Deze nieuwe structuur heeft in elk geval twee belangrijke voordelen. Er is vooreerst de vermindering van de BTW-factuur van Aquafin met 50 miljoen euro. Rekening houdend met de BTW-problematiek uit het verleden, betekent deze nieuwe regeling een meerwaarde. Daarom begrijp ik ook niet goed waarom het Vlaams Belang hier tegen is. Of is het nu plots hun politieke standpunt

geworden dat de transfers van de gewestelijke naar de federale overheid moeten worden bevorderd? Ook beantwoordt deze nieuwe structuur aan de stijgende vraag van de gemeenten naar middelen voor waterzuivering. In het andere geval worden de diverse Europese richtlijnen nooit gehaald. Wij moeten echter de vinger aan de pols blijven houden zodat de gemeentelijke vraag naar middelen niet uit de hand loopt.

Tot slot wens ik namens de VLD-fractie uitdrukkelijk mijn steun toe te zeggen aan de begroting van de minister van Leefmilieu. Conform het regeerakkoord worden een aantal prioriteiten vastgelegd en uitgevoerd, het motto 'met dezelfde middelen meer milieubeleid' indachtig. In het verleden werd nogal vaak geld besteed dat naderhand geen enkel nuttig effect had. Bovendien kunnen thans een aantal prioriteiten worden gerealiseerd, die reeds jaren op stapel stonden, doch bij gebrek aan daadkracht en visie geen uitvoering kenden. Daarom begrijp ik ook de kritiek van Groen! van de afgelopen maanden niet altijd. Vaak komt hun kritiek neer op zelfkritiek, namelijk kritiek op iets waarvoor ze zelf een mooi dossier opmaakten, maar dit niet realiseerden. Ze zijn wellicht in de leer geweest bij de Russen.

De VLD verwacht een doelgericht, functioneel en weloverwogen milieubeleid, dat rekening houdt met de eigenheid van Vlaanderen binnen de Europese context en geen losse, maar dure flodders schiet. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte heren ministers, een begroting voor Leefmilieu opmaken is uiteraard geen gemakkelijke opgave. Ik zou eerlijk gezegd niet graag in de schoenen van de minister van Leefmilieu staan. De begroting voor leefmilieu moet passen in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Regering, die het voorwerp is van heel wat besparingen. Ook de milieubegroting ontsnapt daar uiteraard niet aan. U moet er de tering naar de nering zetten. De milieubegroting krijgt ook af te rekenen met de dalende inkomsten uit de milieuheffingen, die steeds meer hun gedragsturend effect bewerkstelligen. Zowel bij de storthedding als bij de heffing op het grondwatergebruik zien we dalende inkomsten.

Martens

De milieubegroting moet eveneens tegemoet komen aan bijkomende noden. De toestand van ons milieu is nu eenmaal ernstig. Er zijn inspanningen nodig om de biodiversiteit in stand te houden, om bodem, water en lucht zuiver te krijgen en om te voldoen aan onze internationale verplichtingen. Als we deze verplichtingen veronachtzamen, dan krijgen we later nog een veel hogere rekening gepresenteerd. Dan krijgen we later niet alleen te maken met stijgende kosten op het vlak van volksgezondheid en milieusanering. Milieuvervuiling in de bodem verspreidt zich immers jaar na jaar veel verder. Maar dan krijgen we ook te maken met boetes opgelegd door het Europees Hof van Justitie wegens het niet naleven van onze Europese milieuverplichtingen. Zowel voor onze verplichtingen op het vlak van de zuivering van huishoudelijk afvalwater als voor die op het vlak van het terugdringen van de overbemesting zijn deze boetes niet meer veraf. Nu investeren kan dan ook voorkomen dat we in de toekomst dubbel moeten betalen.

Mijn fractie vindt het alvast positief dat er, ondanks de budgettaire krapte, voor tal van beleidsdoelstellingen toch nog aanzienlijke bijkomende investeringen plaatsvinden. Zo zijn we zeer te spreken over de 14 miljoen euro die wordt uitgetrokken om steden en gemeenten te ondersteunen in het licht van de milieuovereenkomst met het Vlaamse Gewest. Deze samenwerkingsovereenkomst zorgt op het terrein voor maatwerk en voor een grotere maatschappelijke betrokkenheid bij het uittekenen van het milieubeleid. Ook de extra middelen voor kringloopcentra kunnen op onze goedkeuring rekenen. Kringloopcentra hebben ondertussen een unieke plaats verworven in ons beleid van afvalvoorkoming en sociale tewerkstelling.

Het zou trouwens verkeerd zijn om de ambities van het milieubeleid alleen te meten aan de hand van de middelen die de overheid ervoor veil heeft. Een slim milieubeleid zorgt ook voor het responsabiliseren van de veroorzakers van milieuverontreiniging. Via het doorrekenen van de milieukosten, het aansprakelijk stellen van bedrijven voor de veroorzaakte milieuschade, het invoeren van concepten van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid die maken dat producenten ook moeten opdraaien voor de inzameling, recyclage en milieuverantwoorde verwerking van hun producten in de afvalfase, via openbare dienstverplichtingen voor

energie- of waterverdelers, via vrijwillige milieubeleidsovereenkomsten of energieconvenants met bedrijven of sectoren, kunnen van probleemveroorzakers probleemeigenaars worden gemaakt en ten slotte ook probleemoplossers. Zij moeten ervoor zorgen dat milieudruk afneemt. Zij moeten opdraaien voor de opruiming, of – nog beter – voor het voorkomen van milieuaantasting.

Niet de overheidsmiddelen voor milieu, maar de milieu-investeringen van onze duizenden bedrijven en gezinnen zullen bepalend zijn voor de milieukwaliteit in Vlaanderen. Als de gezinnen hun afvalwater niet willen aankoppelen aan de riolen, hun regenwater niet willen scheiden en hergebruiken en de energieverliezen in hun woningen niet willen aanpakken, zullen onze milieudoelstellingen op het vlak van energie- en waterbeheer wellicht niet worden gehaald. Hetzelfde geldt voor de noodzakelijke investeringen van bedrijven in energie-, water- en afvalbesparing.

Het is daarom essentieel om het gamma aan responsabiliserende instrumenten te optimaliseren en verder uit te breiden. Voor bestaande succesvolle instrumenten, zoals de energiebesparingsnorm voor de netbeheerders, moet de lat hoger worden gelegd. Nu blijkt dat de netbeheerders alleen al met het leveren van een gratis spaarlamp of -douchekop aan de gezinnen met de vingers in de neus de REG-doelstelling van 1 percent halen. De lat kan dus zeker hoger worden gelegd. Voor instrumenten die falen, zoals de groenestroomdoelstelling, moeten de hinderpalen uit de weg worden geruimd. Voor doelstellingen die worden omzeild, zoals tal van milieubeleidsovereenkomsten over terugnameplichten, moeten de achterpoortjes worden gesloten of moeten wettelijke verplichtingen als stok achter de deur worden voorbereid.

Nieuwe economische instrumenten zoals regulerende heffingen voor luchtverontreiniging kunnen de gereedschapskoffer van het milieubeleid verder aanvullen. In het afval- en waterbeleid hebben regulerende heffingen voor een aanzienlijke daling gezorgd van de hoeveelheid gestort afval, ontgonnen grondwater en door bedrijven geloosd afvalwater. Nu blijkt dat we met het terugdringen van de lozingen van stikstofoxiden niet op de Europese koers zitten, moet misschien ook hier worden overwogen om regulerende heffingen of, naar analogie van Nederland, verhandelbare emissierechten in te zetten. Naarmate de vervuiling

Martens

ook voor de lozingen in de lucht afneemt, zullen de opbrengsten van de regulerende heffingen voor de overheid wel opnieuw dalen, maar dat geldt ook voor de gezondheidsschade die de vervuiling veroorzaakt en die de overheid, onder meer via de sociale zekerheid, handenvol geld kost. De tijdelijke, afnemende opbrengsten van regulerende heffingen kunnen trouwens ook dienen voor de financiering van tijdelijke investeringsnoden zoals voor de sanering van ons ecologisch passief op vlak van bodem- en waterbodemverontreiniging.

Een responsabiliserend beleid wil uiteraard niet zeggen dat de overheid zelf geen investeringen meer hoeft te doen. Integendeel, de overheid moet meer investeren in de uitbouw en instandhouding van de common goods, zoals publiek toegankelijke bossen, natuurgebieden en parkgebieden. De overheid moet meer investeren in ruimte voor water, zodat in plaats van kelders natuurgebieden onder water lopen. De overheid moet opdraaien voor het wegwerken van het ecologisch passief, door zelf vervuilde bodems te saneren als degenen die voor de sanering aansprakelijk zijn, niet worden gevonden of niet meer solvabel zijn. De overheid moet ook meer investeren in een aantal openbare diensten, onder meer voor het inzamelen, afvoeren en zuiveren van huishoudelijk afvalwater.

Mijnheer de minister, we zijn hier ongerust over. Ons waterbeleid staat aan de vooravond van een belangrijke, dringende en noodzakelijke hervorming. Vlaanderen heeft de slechtste waterkwaliteit van heel Europa en behoort tot de achterblijvers op het vlak van de waterzuivering. Andere, even verstedelijkte gebieden, bewijzen dat we veel verder kunnen gaan. In Nederland bijvoorbeeld wordt meer dan 90 percent van het huishoudelijk afvalwater gezuiverd, terwijl dat bij ons slechts 60 percent is.

Wij hebben wel veel grote waterzuiveringstations, maar die krijgen onvoldoende vuilvracht te verwerken omdat veel gemeenten jammer genoeg achterblijven met de uitbouw van een rioleringsnet. Waar wel riolen liggen, wordt het afvalwater van gezinnen niet aangekoppeld of wordt het regenwater van de verharde oppervlakte niet afgekoppeld. Er is nood aan een trendbreuk, die een schaalvergroting en een professionalisering vraagt. Dat kan via intergemeentelijke samenwerkingsver-

banden of via drinkwatermaatschappijen die tot waterketenbedrijven worden omgevormd. Op die manier kunnen ze invulling geven aan een meer geïntegreerde benadering van de hele waterketen, van drinkwater tot afvalwater.

Een aantal andere aspecten vraagt ook om een oplossing, onder meer het hoger BTW-tarief van 21 percent op de waterfactuur dat de federale overheid ons sinds enkele jaren aanrekent. Mijnheer de minister, de hervorming van de watersector die u op stapel hebt staan, verdient alle lof. U wilt de drinkwatermaatschappijen de verantwoordelijkheid geven voor de sanering van het bij hun abonnees geleverde water. Ze moeten daartoe overeenkomsten afsluiten met de gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden inzake het rioleringsbeleid, en met Aquafin inzake de bovengemeentelijke collectering en zuivering. Zo vangt u verschillende vliegen in één klap. De schaalvergroting en professionalisering op het terrein krijgen vorm. De bestaande heffing voor de bovengemeentelijke zuivering komt op de drinkwaterfactuur te staan, alsook de eventuele rioolbijdrage die de gemeente nu reeds vraagt of van plan is om in te voeren.

Deze eengemaakte waterfactuur zorgt niet alleen voor een administratieve vereenvoudiging voor de burger. Door de waterzuiveringskosten te integreren in de waterdiensten van de drinkwatermaatschappij, worden die kosten nog slechts aan een BTW van 6 percent onderworpen. Dit geeft de Vlaamse begroting een extra ruimte van 50 miljoen euro per jaar, die bijkomend in de waterinzameling en -zuivering kan worden geïnvesteerd.

De wijzigingen die de meerderheidsfracties nog hebben aangebracht, zullen tot een verdere ecologische en sociale bijsturing leiden. Dat neemt niet weg dat de subsidies, die de gemeenten moeten helpen bij de uitbouw van hun rioleringen, in de begroting 2005 worden teruggeschroefd, door het niet continueren van de verhoging met 50 miljoen euro die bovenop de recurrente financiering in de begroting 2004 voor deze uitgaven werd gepland. Laten we hopen dat deze dip in de uitgaven tijdelijk is en dat bij een volgende begroting of begrotingscontrole – als de sector zich in zijn nieuwe constellatie heeft gesetteld – de middelen nu ook terug worden opgetrokken.

Een punt van zorg is ook de daling in de aankoopbudgetten voor natuur-, bos- en duingebieden. We

Martens

appreciëren dat u de doelstelling van 10.000 hectare bijkomende bossen en 38.000 hectare bijkomend natuurgebied blijft onderschrijven en dat u alles in het werk zult stellen om die doelstelling te halen. We steunen ook de verschuiving van middelen van aankopen van bestaande bossen – die inderdaad geen extra bos opleveren – naar aankopen van nog te bebossen gebieden. We gaan ervan uit dat de in de begroting ingeschreven middelen daadwerkelijk worden uitgegeven.

We waarderen ook de inspanning om via beheersovereenkomsten met eigenaars en gebruikers en via het ondersteunen van bosgroepen, bossen in privé-bezit vanuit een bepaalde gebiedsvisie duurzaam te beheren en zoveel mogelijk toegankelijk te maken voor het publiek. We vrezen echter dat de besparingen op de aankoop de achterstand inzake de realisatie van het bijkomende bos- en natuurareaal enkel zullen vergroten. We zullen de uitbreiding van dat areaal op de voet blijven volgen en indien nodig bij een volgende begroting aansturen op een verhoging van de middelen.

Ook de daling van de middelen voor bodemsanering baart ons zorgen. We kijken vol spanning uit naar de alternatieve financiering die u samen met uw collega Van Mechelen aan het uitwerken bent. We willen de broedende kip niet storen, maar verwachten wel dat ze snel eieren gaat leggen. Als de alternatieve financiering niets of onvoldoende oplevert, rekenen we erop dat er in de volgende begroting meer middelen worden uitgetrokken voor bodemsanering.

Mijnheer de minister, in uw beleidsnota staat ten overvloede dat u op milieuvlak de vergelijking met andere Europese topregio's wilt doorstaan. Het is misschien goed om daarbij een vergelijking te maken met de uitgaven die andere lidstaten veil hebben voor de uitbouw van hun natuurnetwerk en voor het saneren van de historische bodemverontreiniging.

We zijn zelf al eens gaan grasduinen in de begroting van het kabinet-Balkenende II. Waar wij nu in onze begroting 5 à 6 miljoen euro besparen op de aankoop van natuur-, duin- en bosgebieden, trekken onze noorderburen in de periode 2004-2007, 400 miljoen euro extra uit voor de uitbouw van hun ecologische hoofdstructuur. Het leeuwendeel

van deze middelen gaat naar verwerving. In onze begroting wordt voor bodemsanering minder dan 5 miljoen euro uitgetrokken. In Nederland, dat tot nu toe al 5 miljard euro heeft uitgegeven aan saneringen, wordt daarvoor 150 miljoen euro per jaar uitgetrokken. Dat is ongeveer dertig keer zoveel als in Vlaanderen.

Mijnheer de minister, het beleid van onze noorderburen is voor onze fractie misschien niet altijd het lichtend voorbeeld geweest, maar we moeten toch erkennen dat we op het vlak van milieu veel van hen kunnen leren. Ik hoop dat ook alle meerderheidsfracties in dit parlement dat willen doen en bereid zijn om van Vlaanderen een schonere plek te maken. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik wil het in mijn betoog vooral hebben over de relatie tussen deze begroting en onze groene langetermijnbezorgdheden. Mijn collega, Jef Tavernier, heeft daar gisteren al een aanzet toe gegeven.

Ik wil ook een kruisverwijzing maken naar een aantal punten uit de beleidsnota, hoewel de bespreking daarover nog steeds aan de gang is. Het is jammer dat beide niet samen kunnen worden bekeken.

De voorbije weken en maanden is nog eens duidelijk geworden dat de wereld, Europa en in het bijzonder Vlaanderen inzake milieu niet goed presteren. Eind november bleek uit een rapport van het Europees Milieugentschap dat Vlaanderen de meest versnipperde regio van Europa zou zijn. Daardoor wordt onze biodiversiteit zwaar bedreigd. In diezelfde periode verscheen een rapport waaruit blijkt dat Vlaanderen tot de bedenkelijke top behoort van de meest luchtvervuilde regio's, naast het Ruhrgebied en Milaan.

Uit het overigens schitterende MIRA-T-rapport dat vorige week is gepubliceerd, blijkt dat de Vlamingen, en in het bijzonder de kwetsbare groepen, aanzienlijk aan gezond leven inboeten als gevolg van de milieuvervuiling. Fijn stof, geluidsoverlast en kankerverwekkende stoffen zijn daarbij de grote boosdoeners. Bovendien kost dit ons jaarlijks 1,1 miljard euro aan gezondheidsuitgaven.

Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte collega's, laten we niet in doemdenken ver-

Daems

vallen. Deze berichten tonen echter duidelijk aan dat er meer werk moet worden gemaakt van biodiversiteit, van een gezond leefmilieu en dat er moet worden gekeken naar de lange termijn.

We zien echter dat de onderhandelaars in Buenos Aires het klimaatdebat, het post-Kyoto-beleid, op de lange baan schuiven. Als klap op de vuurpijl konden we gisteren in de krant lezen dat ook minister-president Leterme tijdens een werkbezoek aan de Antwerpse haven zei dat de energieheffingen en de gemaakte Kyoto-afspraken opnieuw moesten worden bekeken. Mijnheer de minister, uw woordvoerder wordt stilaan populair. Ze haastte zich te zeggen dat dit een 'slip of the tongue' was. Is dit een teken aan de wand?

Mijnheer de minister-president, geachte heren en dames ministers, Vlaanderen heeft nood aan een milieubeleid met ambitie, die net in de versnipperde ruimtelijke context een beweegreden ziet om een versnelling hoger te schakelen, in plaats van zich te verontschuldigen en te zeggen dat alles misschien een beetje rustiger aan moet gebeuren.

Milieubeleid is geen luxeprobleem dat maar even moet wijken als de economie wat sputtert. In een ontwikkelingsland zouden we dat nog kunnen aannemen. In een regio als Vlaanderen, een van de meest welvarende van de wereld, mag dat echter helemaal geen excuus zijn. Daarom moeten we, in plaats van defensief te reageren, offensief durven zijn. Uit respect voor de huidige en solidariteit met de toekomstige generaties heeft Vlaanderen de ongelooflijke plicht een hoog beschermingsniveau van het leefmilieu na te streven.

Mijnheer de minister, u beschrijft dat trouwens in uw mooie inleiding op de beleidsnota via duurzame principes, zoals integratie, participatie en keuzes voor de toekomst. Uit de verdere lectuur van zowel beleidsnota als begroting blijkt echter dat vooral de keuzes voor de lange termijn verschuiven naar die lange termijn.

U vergeet ook dat een vooruitstrevend milieubeleid een winst kan opleveren voor de economie. Er zijn intussen al tientallen, zo niet honderden rapporten die een duidelijke positieve link leggen tussen een doorgedreven milieubeleid en een sterke economische performantie. Vlaanderen kent zo'n

grote milieudruk dat het bijna immoreel is om alle milieubesluiten te gaan screenen op hun economische effecten, of de economische draagkracht of de moeilijke ruimtelijke context van Vlaanderen in te roepen om geen doorgedreven milieubeleid te gaan voeren.

Dit is het tegenovergestelde van duurzaam ontwikkelen. Duurzaam ontwikkelen maakt vandaag keuzes voor de problemen van de toekomst. Duurzaam ontwikkelen heeft als opdracht een mobiliteitskeuze te maken die zorgt voor minder luchtvervuiling. Duurzaam ontwikkelen kiest voor een voortgezette inspanning in de bodemsanering om de ecologische schuld tegen 2036 afbetaald te krijgen.

Dit gebrek aan ambitie om keuzes te maken waarvan de gevolgen pas zichtbaar worden op de lange of de middellange termijn, is op sommige punten ook duidelijk merkbaar in de begroting. Ik zal dit illustreren aan de hand van enkele duidelijke voorbeelden. Een van de betreuenswaardige vaststellingen, niet alleen voor het beleidsdomein leefmilieu, is de manier waarop het mes wordt gezet in de werkingsmiddelen van de Vlaamse milieuadministratie. De budgetten voor studies, werking en communicatie, die inderdaad werden verlaagd voor het 'overgangsjaar' 2004, gaan verder naar beneden, terwijl die voor de kabinetten nota bene de hoogte in gaan.

De bestaande wervingsstop wordt uitgebreid tot een algemene vervangingsstop, en tal van ambtenaren met een contract van bepaalde duur leven in grote onzekerheid. Binnen leefmilieu als relatief jong departement zijn er dat nogal wat. Bovendien zitten we binnen leefmilieu met een tekort aan personeel, zoals Vlaamse milieu-inspecteurs, en tellen we nog geen 100 boswachters voor toezicht en beheer van onze Vlaamse bossen, zoals gisteren op dit spreekgestoelte ook al werd gezegd.

Van de boswachters ga ik over naar het Vlaamse natuur- en bosbeleid. Ook daar gaat het mes er stevig in. In 2004 gaan 4 miljoen euro en in 2005 12,5 miljoen euro aan recurrente middelen voor aankoop van bos-, natuur- en duingebied verloren. Hoe gaat u deze beleidskeuze in overeenstemming brengen met bijvoorbeeld de doelstelling van het Vlaams milieubeleidsplan 2003-2007 om jaarlijks 3000 hectare natuurgebied te verwerven?

Daems

Mijnheer de minister, u stelt dat het accent zal verschuiven van de aankoop van bos naar het kopen van te bebossen terreinen. Op zich is dat verdedigbaar. Als u echter het beleid inzake stadsbossen wil voortzetten, moet daar ook een budget voor worden vrijgemaakt. U stelt ook dat u een belangrijke accentverschuiving naar beheer doet. Ook dat is positief, maar het klopt slechts in zoverre dat de verhoging voor natuur en bos bijlange niet dezelfde is als het bedrag voor de besparing op aankoop.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: U spreekt van het milieubeleidsplan 2003-2007. Volgens de vorige minister van Leefmilieu was er jaarlijks 200 miljoen euro extra nodig om dit plan te kunnen uitvoeren. Ik heb echter nooit een euro meer gezien in de begroting. Het is gemakkelijk om plannen te maken, maar er moet geld beschikbaar zijn.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Matthijs, het was de keuze van de vorige Vlaamse Regering om niet in aparte middelen te voorzien voor het milieubeleidsplan, maar om de algemene middelen voor Leefmilieu op te trekken. De uitvoering van het milieubeleidsplan vormt eigenlijk de basis van het hele milieubeleid. Het plan werd vorig jaar goedgekeurd en moet jaarlijks terugkeren in de begroting. Ik geef toe dat het een uitdagend, ambitieus plan is. Er worden nu echter een aantal zaken terugschroefd, en ik vraag me zelfs af of u het milieubeleidsplan niet zal moeten herzien als de doelstellingen niet worden gehaald.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik wil een technische bemerking maken. Bij de goedkeuring van het milieubeleidsplan is duidelijk gesteld dat dit niet gepaard ging met financiële engagementen. Om u een idee te geven: dit zou de volledige beleidsruimte van de Vlaamse Regering voor deze legislatuur innemen.

De heer Rudi Daems: Mijn punt is dat de minister niet helemaal consequent is in zijn standpunt dat er meer middelen naar beheer moeten gaan. De middelen voor natuur- en landinrichting zul-

len volgend jaar tot 40 of meer percent dalen. Voor mij valt natuurinrichting ook onder beheer. Bovendien is natuurinrichting ook vaak bedoeld om de toegankelijkheid van bepaalde gebieden te verhogen. Het is dan ook jammer dat er niet meer middelen voor zijn.

Een ander onderdeel betreft het waterbeleid. In het programmadecreet worden belangrijke stappen vooruit gezet, zoals het terugschroeven van de BTW op de Aquafinfactuur en de eengemaakte factuur. Het is echter niet goed om dit te realiseren met een vuilbakdecreet. De CD&V-fractie erkent dit, maar doet dit af als een schoonheidsfoutje. Zoiets gebeurt niet aan een TGV-tempo en op een moment dat de subsidies voor riolering, zowel in beleidskredieten als betalingskredieten, worden terugschroefd. Dit gebeurt ook niet zonder dat het voor de gemeenten duidelijk is binnen welk kader ze moeten werken, en zonder dat de reguleringsinstantie er effectief is.

Dit TGV-tempo staat in sterk contrast met de slak-kengang voor de ruimte voor water, het integraal waterbeheer en het magere financiële plaatje dat daaraan vasthangt. Hoe staat het met het uitvoeringsbesluit dat het decreet van start moet laten gaan? Het is een jaar geleden uitgeschreven. Zijn er genoeg centen voor de deelbekkenwerking, voor de creatie van overstromingsgebieden of voor de sanering van onderwaterbodems?

De watertoets zou operationeel moeten worden in het zogenaamde Rubiconfonds met de opbrengsten van de planbatenheffing, maar minister Van Mechelen zegt dat dit niet voor het eerste jaar zal zijn. Er zijn onvoldoende middelen om het IWB uit te voeren.

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer Daems, de minister is nog maar 4 maanden aan het werk. U kunt niet verlangen dat alles al is gerealiseerd. Volgens de Inspectie van Financiën zijn er voor de uitvoering van het waterbeleid 67 miljoen euro en 40 tot 50 extra ambtenaren nodig. Dat is een uitdaging voor de toekomst.

De heer Rudi Daems: Dat klopt. Laten we beginnen met een stap voorwaarts te zetten. De budgetten voor de creatie van overstromingsgebieden en oeverzones en dergelijke gaan voor 2005 zelfs

Daems

omlaag. Waarom zet men niet een eerste stap voorwaarts? Dat is de grote vraag.

Mijn vierde punt gaat over de zeer drastische ingreep in het OVAM-budget voor bodemsanering. De OVAM en het Rekenhof berekenden eind jaren negentig dat de overheid jaarlijks minimaal 2,3 miljard frank moet inbrengen in een pot van 280 miljard frank die overheid en privé-sector samen moeten spijzen om tegen 2036 alle blackpoints weg te werken. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat noch de vorige Vlaamse Regering, noch haar voorganger, dit tempo heeft gehaald, maar met een gemiddeld bedrag van 20 tot 25 miljoen euro toch aardig op weg was. Daarom heeft onze fractie een amendement ingediend om het ecologisch passief in één generatie weg te werken, weliswaar rekening houdend met de beperkte budgettaire ruimte van Vlaanderen.

Het bedrag voor 2005 is het laagste sinds het ontstaan van het bodemsaneringsdecreet in 1995. Dat toont erg duidelijk aan dat de Vlaamse Regering beleidskeuzes die pas op lange termijn zichtbaar worden als niet-prioritair beschouwt. Ik heb trouwens helemaal niet het gevoel dat onze fractie daarin alleen staat: ook de VLD en sp.a hebben zich in de commissie in die zin uitgelaten. Ik hoop bijgevolg dat ze ons amendement zullen goedkeuren.

De minister verwijst naar het brownfielddecreet dat op stapel staat. Hoewel de laatste versie die ik gezien heb van dit voorstel niet bepaald een voorbeeld van administratieve eenvoud is, staan we uiteraard achter de filosofie van deze benadering. Het is echter fout te denken dat we er zullen komen met de schaarse overheidsmiddelen waarin vandaag is voorzien. Niet bij alle bodemsaneringsprojecten kan een win-winsituatie voor milieu en economie worden gerealiseerd. De overheid moet dus haar maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen.

De afnemende biodiversiteit, de toenemende versnippering van een natuurareaal dat relatief in Europa tot de kleinste behoort, een luchtkwaliteit die onder meer voor ozon en fijn stof tot de slechtste ter wereld behoort en een status-quo inzake de waterkwaliteit tonen aan dat Vlaanderen nood heeft aan een regering die het milieubeleid opvat

als de creatie van een win-winsituatie voor economie én milieu. We hebben geen nood aan een regering die het milieubeleid opvat als een noodzakelijk kwaad waar we door die strenge Europese schoonmoeder niet onderuit kunnen. Met andere woorden: we hebben nood aan een regering die kiest voor de lange termijn. (*Applaus bij Groen! en sp.a-spirit*)

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is al gezegd dat de huidige regering niet over voldoende financiële middelen beschikt om alle gedane beloften na te komen. De paars-groene regering heeft ongecontroleerde beloften gedaan en nu moeten wij de facturen betalen. Minister Peeters zegt het zelf: 'om budgettaire redenen kunnen we niet alle projecten uitvoeren die vroeger werden beloofd. Binnenkort maken we een selectie. Ik zal al blij zijn als we tijdens deze regeerperiode één derde van de knelpunten in ons wegennet kunnen oplossen'. Hij wil amper één derde realiseren, en het valt nog af te wachten of dat zal lukken. Ook de Vlaamse Confederatie Bouw ziet de toestand niet zo rooskleurig in en vreest dat er van de noodzakelijke ommekeer in de sector van de wegenbouw, de waterbouw en de burgerlijke bouwkunde niet veel in huis zal komen.

Minister Peeters wil wel doorgaan met de aanpak van 800 zwarte verkeerspunten op 5 jaar tijd. Het is echter zeer twijfelachtig of deze doelstelling in 5 jaar tijd kan worden gerealiseerd. Een aantal grote wegwerkzaamheden worden wegens de beperkte financiële middelen uitgesteld. Zo wacht de noord-zuidverbinding in de Kempen al dertig jaar op realisatie. Ik vrees dat daar nog heel wat jaren zullen bijkomen. Het zal niet gemakkelijk zijn. De minister zit niet in een benijdenswaardige positie. Zoals de heer Matthijs het eind 2003 al heeft gezegd moet de Vlaamse Regering zelf naar een oplossing zoeken.

Een ander heikel punt betreft de ondergrondse nutinfrastructuur. Maatregelen en financiële middelen die de aannemer in staat stellen sneller ondergrondse nutinfrastructuur te detecteren blijken momenteel alleen op papier te bestaan. De Bouwunie stelt voor in afwachting van een kadaster van de ondergrond tegen 2014, de werfopvolgingsco-

Huybrechts

ordinatie van Electrabel versneld voort te zetten. Op de website waar alle bouwplaatsen die eerst-daags opgestart worden, vermeld zijn, zou op zeer korte termijn een module planaanvraag in werking gesteld moeten worden. Een aannemer die werken aan de ondergrond gaat uitvoeren, zou door hierop te klikken automatisch de liggingplannen van alle nutmaatschappijen ontvangen die op die plaats kabels of leidingen in de grond hebben. Het initiatief ligt voorlopig stil bij gebrek aan financiële middelen. Inderdaad, zoals collega Matthijs het zegt: ‘Prioriteiten moeten gesteld worden.’

Mijnheer de minister, u merkt terecht op dat het wegwerken van een aantal knelpunten in het waterwegnet een belangrijke opdracht is. We moeten onder meer de doortocht van de Leie te Kortrijk als onderdeel van de Schelde-Seine verbinding afwerken, een tweede sluis bouwen te Evergem en de verbreding van het Albertkanaal tussen Wijnegem en Antwerpen afwerken. Daarnaast is er uiteraard het normale onderhoud en het op diepte houden van de binnenwateren. Het is de logica zelf, maar ik betwijfel ten sterkste of u deze beloften allemaal kunt waarmaken. Bij mijn weten is er voor de noodzakelijke uitdieping van het kanaal Schoten-Dessel geen geld uitgetrokken. Het Netebekken wordt herhaaldelijk geconfronteerd met overstromingen omdat ruiming van het slib uitblijft. Dat zijn maar enkele voorbeelden.

Wat met het kostenplaatje van de IJzeren Rijn? Buiten het feit dat ik niet verwacht dat de IJzeren Rijn snel opnieuw operationeel zal zijn, worden de milieuvoorwaarden door Nederland zodanig aangescherpt dat het project onbetaalbaar duur wordt. Eerder werd overeengekomen dat vooral België, wat in de praktijk wil zeggen Vlaanderen, het grootste gedeelte zal betalen voor de heractivering van de IJzeren Rijn. Wie gaat dat betalen mijnheer de minister, wie heeft zoveel geld?

Wat het energiebeleid betreft zijn wij, net als u, vragende partij voor meer Vlaamse bevoegdheden. Vlaanderen moet zelf zijn tarieven voor de stroomdistributie kunnen vastleggen. Ook de Eliaheffing, de belasting op stroom, wordt ons door de federale regering opgedrongen. Het wordt de hoogste tijd dat de federale regering een aantal beslissingen over energieheffingen herroept. De federale energieheffingen zetten immers een domper op de investeringswil.

Mijnheer de minister, u krijgt van ons alle steun als u zoekt naar een oplossing om de energie die we nodig hebben en van cruciaal belang is voor de concurrentiepositie van onze bedrijven, betaalbaar te houden. Ook het Vlaams Belang is er voorstander van om het hergebruik te stimuleren. Maar aan groene stroom hangt een fors prijskaartje. U krijgt nogmaals onze steun om snel een serieus debat op te starten over de kernuitstap en de gevolgen ervan. Dit debat is inderdaad dringend want we zullen al snel geconfronteerd worden met alle gevolgen en kosten die de uitstap met zich meebrengt.

Het resultaat van de kernuitstap zal zijn dat wij in het buitenland, vooral in Frankrijk, energie moeten kopen. Energie wordt daar hoofdzakelijk door kernenergie opgewekt welke wij tegen een veel hogere prijs zullen moeten aankopen zonder dat wij enige inspraak in het kernenergiebeleid hebben. Windenergie is allemaal mooi en wel, maar waarborgt geen permanente toevoer van elektriciteit, vergt back-upcentrales en is daarom zeer duur. Mijnheer de minister, ook hier zal de Vlaamse Regering prioriteiten moeten stellen.

Wat de mobiliteit betreft, is het een goede zaak dat het openbaar vervoer in Vlaanderen de laatste jaren in de lift zit. De vraag is natuurlijk of de zogenaamde gratis-politiek haalbaar blijft. Het aan het openbaar vervoer verbonden prijskaartje stijgt veel sneller dan de Vlaamse beleidskredieten. Zal dit systeem in de toekomst betaalbaar blijven? Zal de huidige kwaliteit gehandhaafd blijven? Hoe kunnen de slechter wordende doorstromingsvoorwaarden waaronder de chauffeurs momenteel moeten werken, in de toekomst worden verbeterd? Wat zal hiervan de budgettaire weerslag zijn?

Op bepaalde domeinen moeten de minister van Openbare Werken en de minister van Mobiliteit afspraken maken. Beide ministers hebben verklaard motorrijders als een belangrijke doelgroep te beschouwen. In de voorliggende begroting vind ik dit echter niet terug.

Het Vlaams Belang vindt al jaren dat de overheid in de nodige middelen moet voorzien om de veiligheid van motorrijders zo goed mogelijk te verzekeren. Een slecht wegdek is nog al te vaak de oorzaak van verkeersongevallen met motorrijders. Minister Peeters heeft ons verzekerd dat de investeringen in het onderhoud en de verbetering van het wegennet tijdens deze legislatuur voor hem een prioriteit

Huybrechts

zullen vormen. Ik weet niet of de geplande investeringskredieten een inhaalbeweging en een ommekeer mogelijk zullen maken. De noodzakelijke financiële middelen voor het plaatsen van motorvriendelijke vangrails, voorzien van steunpunt-schermen en beschermende schilden, vind ik in de begroting alvast niet terug. De Vlaamse Regering moet dringend in de nodige financiële middelen voorzien om de gevaarlijke punten te detecteren en om motorvriendelijke vangrails te installeren op die plaatsen waar de kans het grootst is dat motorrijders met de vangrails in aanraking komen. Ook op dit gebied moet de Vlaamse Regering een oplossing zoeken en prioriteiten stellen.

Mijnheer de minister, er is nog veel werk aan de winkel. Op bepaalde domeinen, zoals openbare werken, energie en ruimtelijke ordening, stellen we in vergelijking met de paars-groene begrotingen evenwel een toename van het gezond verstand vast. Hopelijk zal dit ook uit de realiteit blijken en zullen we de noodzakelijke ommekeer krijgen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, gezien de korte tijd die me is toegemeten, zal ik me hier tot de waterproblematiek beperken. Tijdens de formatiegesprekken, die in de maanden juni en juli van dit jaar hebben plaatsgevonden, zijn de regeringsonderhandelaars van de verschillende partijen met een aantal mij bekende knelpunten in verband met de organisatie en de financiering van de waterzuivering in Vlaanderen geconfronteerd.

Tijdens de voorbije legislatuur is dit dossier volledig verwaarloosd. De huidige Vlaamse Regering getuigt op dit vlak van daadkracht en wil, in samenspraak met de Vlaamse volksvertegenwoordigers van de meerderheidspartijen, deze dringende problemen aanpakken. Het gaat hier om een zeer complexe problematiek. Ik zal eerst even een kort overzicht van de zes belangrijkste problemen geven.

In juni 2000 heeft de vorige minister van Leefmilieu de beheersovereenkomst met NV Aquafin van 10 november 1993 opgezegd. Voor het overige is er niets gebeurd. Van de op 24 oktober 2001 door het

Vlaams Parlement gevraagde nieuwe beheersovereenkomst is niets in huis gekomen. Ingevolge de opzeggingstermijn van twintig jaar is de terugbetalingsperiode van vijftien jaar voor de investeringen vanaf volgend jaar niet meer van toepassing. Het afsluiten van een nieuwe overeenkomst is, met andere woorden, bijzonder dringend. Deze nieuwe overeenkomst moet op een resultaatsverbintenis, in plaats van op een middelenverbintenis, worden gebaseerd.

Het tweede probleem, de retroactieve, tot 1996 teruglopende, BTW-betwisting tussen het Vlaamse Gewest en de federale BTW-administratie, is hier al meermaals ter sprake gekomen.

Het derde probleem betreft de Aquafin-constructie. Ondanks een eerdere goedkeuring, heeft de Europese Commissie in oktober 2002 een inbreukprocedure opgestart. Volgens de Europese Commissie gaat het om inbreuken op de mededingingsregels en op de overheidsopdrachtenreglementering. Wat dit laatste punt betreft, gaat het specifiek over de participatie van de operationele privé-partner.

Het vierde probleem is het begrotingsmatige probleem van de consolidatie van de NV Aquafin volgens de ESR 95-regels. Het vijfde is dat door de gewijzigde vennootschapswetgeving op het einde van 2002 de afvalwaterheffingen sinds 2003 niet meer fiscaal aftrekbaar zijn. Tijdens de vorige legislatuur werd daarover veel gesproken en werden daarover veel vragen gesteld. De vorige regering heeft dan toch voorzien in bepaalde tegemoetkomingen. Het zesde probleem is het arrest van 8 juli 2004 van het Europees Hof van Justitie. Daarin werd België/Vlaanderen de eerste keer veroordeeld omdat we niet voldoen aan de richtlijn Stedelijk Afvalwater.

De toestand is dus dramatisch. Een snelle TGV-aanpak was nodig. Het siert de Vlaamse Regering en de minister van Leefmilieu in het bijzonder dat die er ook werkelijk gekomen is in samenspraak met de parlementsleden van de meerderheid.

Op 17 september 2004 heeft minister Peeters op de ministerraad een globaal plan van aanpak voorgesteld dat de regering heeft goedgekeurd. Voor het vervolg verwijs ik naar hoofdstuk 13 uit het programmadecreet over de reorganisatie van de watersector. Het plan houdt een integrale aanpak van de waterketen in door de invoering van een

Matthijs

saneringsplicht voor de drinkwatermaatschappijen. Ze worden decretaal verantwoordelijk gesteld voor het zuiveren van het afvalwater. Daarnaast wordt werk gemaakt van de eengemaakte waterfactuur conform het drinkwaterdecreet van 24 mei 2002. De drinkwaterfactuur en de gewestelijke afvalwaterheffing komen nu samen op één factuur terecht. Het achterliggende principe is dat de veruiler moet betalen.

De eenmaking maakt het ook mogelijk om het dienstverleningsaspect te benadrukken. Dat heeft belangrijke gevolgen. De economische toezichthouder, namelijk de VMM, zal dit in de toekomst allemaal controleren. Belangrijk is ook dat het Vlaamse Gewest en de gemeenten hun specifieke bevoegdheden voor respectievelijk het bovengemeentelijke en het gemeentelijke aspect van de rioleringen behouden.

De uitvoering van de gemeentelijke saneringsverplichting wordt vastgelegd in een overeenkomst die de watermaatschappijen afsluiten met de gemeente, het gemeentebedrijf, een intercommunale, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of een door de gemeente na marktbevraging aangestelde entiteit. De bovengemeentelijke saneringsverplichting zal worden vastgelegd in een overeenkomst tussen de exploitant en de instantie die door de Vlaamse Regering werd belast met de afvalwatercollectering en -zuivering, namelijk de NV Aquafin.

Deze nieuwe structuur en de eengemaakte waterfactuur betekenen ook een invulling van de Europese richtlijn Stedelijk Afvalwater en de kader-richtlijn Water. Ze zorgen ook voor een oplossing van de fiscale problematiek. De BTW-last wordt op die manier bijvoorbeeld teruggebracht van 21 naar 6 percent.

De voorzitter: De heer Verreycken heeft het woord.

De heer Rob Verreycken: Mijnheer Matthijs, ik heb u in de commissie herhaaldelijk horen zeggen dat de hele constructie van de nieuwe rioolbelasting – die gemiddeld 100 euro per gezin zal bedragen – een uitvoering zou zijn van bepaalde Europese richtlijnen. In de commissie hadden we erop aangedrongen om te wachten op een advies

van de MiNa-Raad dat de regering had gevraagd. Dat verzoek werd zeer nadrukkelijk afgewezen. Ik begreep niet goed waarom. Het lijkt me logisch dat men wacht op advies wanneer men om advies heeft gevraagd.

Ondertussen beschikken we over het advies. Daarin staat: 'Het voorliggende amendement bevat geen rechtstreekse oplossing om de dreiging van de ingebrekestelling door de Europese Commissie te voorkomen.' De MiNa-Raad zegt dat wat op tafel ligt, er niet voor zal zorgen dat we aan Europese sancties ontsnappen. Bent u nog steeds van mening dat wat wordt ingevoerd, tegemoetkomt aan een Europese richtlijn? Ik denk dat dat niet zo is.

De heer Erik Matthijs: Ik ga u daarop antwoorden, mijnheer Verreycken. Het is geen oplossing, het is een instrumentarium, een scenario dat moet leiden tot een oplossing. Het scenario is dus voorhanden.

Er is dus een oplossing voor de fiscale problematiek. De BTW-last voor het Vlaamse Gewest wordt teruggebracht van 21 naar 6 percent. Zoals hier al dikwijls werd gezegd, houdt dat een besparing in van 50 miljoen euro per jaar. De aangerekende bedragen worden niet langer als een heffing beschouwd maar als een vergoeding voor een dienst. Dat is belangrijk voor de bedrijven. Op die manier worden de door de drinkwatermaatschappijen gefactureerde bedragen fiscaal aftrekbaar voor de bedrijven. Verder kunnen – ik zeg wel degelijk 'kunnen', mijnheer Verreycken – de gemeenten door de eengemaakte waterfactuur ook een bijdrage vragen aan hun inwoners om de 'achteropgeraakte waterzuivering' te helpen oplossen. Dat is wat er in Antwerpen is gebeurd en wat het Vlaams Belang mee heeft goedgekeurd. De maximumbijdrage die gemeenten kunnen invoeren, is wel geplafonneerd tot anderhalve keer de gewestelijke bijdrage. Dit houdt ook in dat andere belastingen op de rioleringen moeten worden afgeschaft, conform het 'non bis in idem'-principe.

Door dit amendement vermindert de globale last voor de aanleg van rioleringen eveneens met 15 percent als gevolg van het BTW-voordeel. Dat is belangrijk voor de steden en gemeenten. Ik wil nog vermelden dat personen die om sociale of ecologische redenen van een vrijstelling genieten, deze vrijstelling ook in de toekomst behouden.

Matthijs

Onze fractie is van oordeel dat de regering op die manier een oplossing heeft gevonden – een instrumentarium, als u wilt – voor verschillende problemen in de waterketen en dit alles in samenspraak met de parlementsleden uit de meerderheid die deze constructie als amendement op het programmadecreet 2005 hebben ingediend. Ik heb geen problemen met de manier waarop dit is gebeurd, het moest immers zeer snel gaan. De nieuwe constructie moet zo vlug mogelijk in werking treden, want er ging al veel te veel kostbare tijd verloren. Onze fractie zal dan ook de begroting en dit amendement op het programmadecreet met volle overtuiging goedkeuren.

Collega's, de heer Daems heeft hier een indrukwekkende klaagzang laten horen, waarvan ik zelf weemoedig wordt. Gelukkig heb ik nu een beetje vakantie voor de boeg, wat me hopelijk zal oppeppen, zodat we na nieuwjaar met volle moed kunnen beginnen. Mijnheer Daems, ik zou hier graag een achttal zaken op een rijtje zetten die ik in de begroting heb teruggevonden. Ten eerste werd de samenwerkingsovereenkomst 2005-2007 tussen Vlaamse Gewest en gemeenten inderdaad wel door de Vlaamse Regering goedgekeurd, maar er was in onvoldoende middelen voorzien. Daarom heeft de regering nu een bijkomende inspanning van 14 miljoen euro gepland. Ten tweede is er de financiering van de verwerking van dierlijk afval, waarvoor in de begroting 2004 slechts geld was voorzien voor een halfjaar. Ten derde zijn de uitvoeringsbesluiten van het veiligheidsrapportering-decreet niet tijdig klaar, naar het schijnt omdat dit decreet onwerkbaar procedures bevat. Ten vierde is er het integraal milieujaarverslag, waarvoor de uitvoeringsbesluiten niet klaar zijn. Ten vijfde werden de integrale milieuvorwaarden wel aangekondigd, maar niet uitgevoerd. Ten zesde zijn er de subsidies voor de gemeentelijke rioleringen, waarbij ik wel een misverstand uit de weg wil ruimen. Het zit zo dat de 50 miljoen euro extra die daarvoor aangekondigd was, wel degelijk was voorzien in de begroting 2004. De middelen waren echter niet beschikbaar en zijn nog steeds niet beschikbaar. Als de verkoop van het aandeel van het Vlaamse Gewest in de VMW in orde komt, dan kunnen die middelen eindelijk ter beschikking komen. Er is dus geen daling van de subsidiekredieten voor de rioleringen van steden en gemeenten. Ten zevende hebben we ook een hele reeks vzw'tjes ontdekt die

worden gesubsidieerd, zonder dat duidelijk is dat de doelstellingen van die vzw's in een groter geheel passen. Ten achtste is er de bodemsanering.

Een degelijke analyse van de begroting, toont aan dat de recurrente middelen door de vorige regering werden teruggebracht op 5 miljoen euro en dat de verschillende eenmalig beschikbare bedragen uit de reservepot van OVAM kwamen. Die reservepot die werd gebruikt om in meer middelen te voorzien, is nu leeg. Het is dus uw minister, mijnheer Daems, die die kredieten heeft teruggebracht tot 5 miljoen euro, maar ik ben er zeker van dat de minister door middel van PPS-constructies en het brownfielddecreet zal zorgen voor een betekenisvolle versnelling van de bodemsanering.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer Matthijs, ik heb in de commissie al meerdere keren mijn waardering uitgesproken voor het feit dat de minister het beleid inzake de samenwerkingsovereenkomst voortzet. In de wekelijkse e-mails van de VVSG heb ik echter gelezen dat niet voor de hele samenwerkingsovereenkomst zal worden gewerkt met driejaarlijkse contracten, soms worden jaarlijkse contracten voorgesteld.

U zegt dat het MER-besluit werd goedgekeurd door de vorige Vlaamse Regering. Er werd een principiële goedkeuring gehecht aan dit besluit, maar het werd niet voor een tweede keer goedgekeurd. Ik weet niet wat hiervoor de reden is, want er bestond een vrij ruime consensus tussen de toenmalige coalitiepartners om het MER-besluit uit te voeren. Ik heb het resultaat nog niet gezien, dus we zullen afwachten.

Het decreet inzake integrale milieuvorwaarden werd door het parlement goedgekeurd. Als ik in de commissie goed heb geluisterd naar de minister, zijn ondertussen twee voorwaardenpakketten klaar, met name voor schrijnwerkerijen en garages. Dit is positief. Ik hoop dat we hieruit lessen kunnen trekken, om ook andere voorwaardenpakketten op te stellen.

Mijnheer Matthijs, uw opmerking over de waterzuivering klopt, er is een koppeling met de VMW. De middelen die volgend jaar vrijkomen, kunnen ondertussen meerdere keren worden uitgegeven. Er werd in het verleden ook gezegd dat, indien

Daems

de riooltaks in het kader van de waterzuivering te hoog wordt voor de gezinnen, het Vlaamse Gewest een bijdrage zal leveren. Bij mijn weten is dit niet ingeschreven in de begroting voor 2005.

Mijnheer Matthijs, ik weet niet wat u wilt zeggen over de vzw's. Misschien moeten we dit eens op een ander moment bespreken.

Inzake bodemsanering wilde de vorige regering vanaf vorig jaar een rollend fonds creëren. In 2004 was hiervoor initieel bijna 50 miljoen euro ingeschreven. Uiteindelijk werd slechts ongeveer 33 miljoen euro beschikbaar gesteld, omdat de middelen van de Vlaamse Milieuholding ontbraken. Het was wel de bedoeling dit fonds in de toekomst voort te zetten om, over de begrotingsjaren heen, een beschikbaar budget te creëren, dat gedeeltelijk recurrent gefinancierd zou worden door het MiNa-fonds. Het is niet zo dat we vorig jaar bewust deze middelen recurrent hebben teruggeschroefd.

De heer Erik Matthijs: We spreken nu over cijfers, dus ik zal dit nakijken. Ik heb de begroting goed bestudeerd, dus ik denk dat ik het bij het rechte eind heb. Mijnheer Daems, ik zal uw opmerkingen lezen en er de nodige conclusies uit trekken.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik wil het vooral hebben over landbouw. Sinds dit jaar bestaat een subcommissie voor Landbouw, waar we als verdedigers van de landbouwers zeer tevreden mee zijn.

In de begroting 2005 is geen sprake van een sterke financiële injectie voor de landbouwsector. Het grootste deel van de middelen wordt verstrekt door Europa en hoofdzakelijk besteed aan de eerste pijler, het inkomensbeleid. Daarnaast opteert de minister ervoor om de tweede pijler, het platelandontwikkelingsbeleid, in de toekomst samen met Europa te versterken.

Mijnheer de minister, de belangrijkste uitdaging in uw begroting is het vervroegd starten met de implementatie van de mid-term review. Deze door Fishler voorgestelde maatregel moet ten laatste in 2007 van start gaan. Hierdoor wordt komaf gemaakt

met de vele verschillende premietoekenningen. Er wordt voorzien in een unieke bedrijfstoelage, die moet zorgen voor een sterke administratieve vereenvoudiging. Uiteraard ben ik hier een groot voorstander van. Toch zou ik u voorzichtig willen waarschuwen, mijnheer de minister, voor het gevaar dat zou kunnen schuilen achter deze versnelde actie, vooral voor de mogelijke probleem-dossiers die zouden kunnen leiden tot laattijdige betalingen van deze premie.

In verband met het imago van onze land- en tuinbouwproducten weet iedereen dat een product zonder imago er gewoon geen is en dat een product met een kwaliteitsimago niet alleen voor vertrouwen zorgt maar vooral voor een duurzame relatie met de gebruiker. Ik verheug me er dan ook op dat de regering de intentie heeft om hieraan nieuwe impulsen te geven via een substantiële verhoging van het GVK van 48.000 euro in 2004 naar 1.168.000 euro plus 54.000 euro voor het GOK in 2005.

Naar aanleiding van de randvoorwaarden inzake dierenwelzijn en voedselveiligheid, die worden gesteld bij de enige premie van de mid-term review, wil ik het volgende kwijt. Door de recente crisissen werden zowel door de sector als de beleidsmakers op dat vlak reeds lessen getrokken. De sector is volop bezig met het implementeren van een systeem van autocontrole. Met de ondernomen stappen willen we dan ook in de komende legislatuur verder gaan en deze expertise verder uitbouwen.

De steun die Vlaanderen uit Europa ontvangt voor deze mogelijkheden wordt ruwweg geschat op een kleine 2,5 miljoen euro voor 2005 en wordt stelselmatig opgetrokken tot 2012. Met die centen moet de regering volgens mij, mijnheer de minister, zeer adequaat en resultaatgericht omspringen, zodat wat langs de voordeur binnenkomt niet langs de achterdeur weer buiten waait.

Voor de toekomst is kwaliteit effectief een sleutelbegrip maar daarnaast mogen wij andere marketingpijlers zeker niet uit het oog verliezen, zoals innovatie en onderzoek, communicatie en vooral een gezonde rechtszekere investeringspolitiek.

Als besluit wens ik erop aan te dringen dat u, mijnheer de minister-president, samen met de minister van Leefmilieu heel snel werk maakt van een nieuw,

Callens

vereenvoudigd en verstaanbaar MAP, zodat samen met het stimuleringsdecreet voor mestverwerking iedere veehouder een toekomst ziet die rust en zekerheid brengt. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Lauwers heeft het woord.

De heer Herman Lauwers (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, ik wil kort stilstaan bij een bepaald aspect van de begroting, met name het gegeven dat sinds 1995 het de eerste maal is dat de bevoegdheden voor Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Mobiliteit verspreid liggen bij drie verschillende ministers. Aanvankelijk was hier één minister voor, met name de heer Baldewijns. Later werden het er twee en nu zijn het er drie. Ik wil er niet voor pleiten om de drie bevoegdheden terug bij één minister te leggen.

Bovendien heeft de huidige regering bij haar start te maken gekregen met een perceptieprobleem, met name dat Openbare Werken en Mobiliteit bij twee ministers met een zeer verschillend profiel liggen. Enerzijds is er sp.a-minister Van Brempt, die eveneens bevoegd is voor sociale economie en gelijke kansen, en exclusief bevoegd is voor De Lijn. De perceptie dreigt dan al snel dat mobiliteit vooral te maken heeft met het beschermen van de zwakke weggebruiker en dat het openbaar vervoer er is voor de weduwen, de kinderen, de werklozen en de personen met een handicap. Anderzijds is er CD&V-minister Peeters. CD&V zei graag bij het begin van deze zittingsperiode dat ze het verschil maakt in deze regering ten opzichte van paars, en dat er puin moet worden geruimd. Bovendien is minister Peeters afkomstig uit het middenveld van middenstanders en KMO's, waardoor hij wat het imago heeft van de belangenverdediger van dat bepaald segment. Als nieuw, buitenparlementair minister voelt hij begrijpelijk wellicht wat de noodzaak om de overstap te verantwoorden ten opzichte van zijn achterban en tegenover hen te communiceren. Zo ontstaat de perceptie dat openbare werken vooral een kwestie is van prioriteit voor de economie, voor de grote missing links, voor auto's en vrachtwagens.

Van die duale perceptie moeten we heel dringend af. De minister van Mobiliteit is bevoegd voor alle mobiliteitsplanning. De minister van Openbare

Werken organiseert die openbare werken in functie van die planning. Daarmee is het hoge woord eruit: planning. Er is sprake van langetermijnplannen, masterplannen, het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, prioriteitenlijsten, MER's en nu ook mobiliteitseffectrapporten. Ik weet dat dit alles nogal wat wrevel opwekt. Er is het beeld van de gemeentebesturen die kreunen onder planlasten. Er wordt gesproken over de impact van de administratie op de politiek en over kafkaïaanse procedures, soms ook terecht.

De grootste fout die deze Vlaamse Regering echter zou kunnen maken, is het planbeleid dat sinds 1995 – dus onder de regering Van den Brande, niet onder paars – werd opgestart, met ruimtelijke structuurplannen, mobiliteitsconvenants en een meerjarenplanning voor De Lijn, vandaag los te laten. Niettegenstaande de kritiek die er daarop bestaat, is het nu pas dat de vruchten ervan duidelijk worden. De mobiliteitsconvenants, die er sinds 1996 zijn, hebben een integrale aanpak mogelijk gemaakt, met gemeenten, provincies, het gewest en De Lijn, van én de veiligheid én de doortochten én de doorstroming én het bevorderen van fietsen. Vandaag zijn 40 percent van de openbare werken op de gewestwegen convenantsgebonden. Dan hebben we het nog niet over de gemeentewegen en de convenants met Aquafin. Ook daar is er samenwerking en coördinatie mogelijk.

Wanneer we dit alles zien, dan mogen we zeggen dat Vlaanderen wel goed bezig is. Daar wordt vaak te smalend over gedaan. CD&V moet daar niet verveeld mee zitten, want uiteindelijk gaat het over een neerslag van de regering Van den Brande. Dat heeft niets te maken met het verschil tussen paars en de huidige coalitie. Ik vind dus dat de heer Sauwens en de heer Decaluwe toch wel zouden mogen toegeven dat De Lijn een heel intensieve actor is in die planmatige en geïntegreerde aanpak, en dat De Lijn een heel performante en goed functionerende overheidsinstelling is.

Inderdaad, die instelling krijgt veel geld, ook voor 2005. Men heeft daar kritiek op, net als op het feit dat de laatste jaren de groei zo groot was. Dat klopt, maar de resultaten waren dan ook spectaculair. De Lijn was de motor van mobiliteitsconvenants en doet gemeenten nadenken over doortochten en leefbaarheid. Ik denk ook aan het succes van de minder-hindermaatregelen bij de werken in Antwerpen. Dit zou kunnen worden voortgezet.

Lauwers

Mocht De Lijn voldoende middelen hebben om de maatregelen die daar toen tijdelijk zijn genomen, blijvend te maken, dan zou dit de deelname aan het openbaar vervoer versterken. Dat blijkt duidelijk. Dat vergt investeringen, meer dienstverlening en vrije busbanen, ook op de autosnelwegen. Ik weet dat de minister van Mobiliteit vragende partij is, maar zijn er vandaag middelen voorhanden? Kan de minister van Openbare Werken bijspringen?

Een van de eerste tangentiële lijnen, dat zijn lijnen die niet naar de stad lopen, maar errond, is de lijn tussen Zandvliet en Wijnegem. Op enkele jaren tijd is die lijn een enorm succes gebleken. Het was een planproject, een uitvinding dus. Zoiets bestond nog niet, maar werd volledig uit het niets opgebouwd vanuit het planmatig denken. Ook die lijn vergde investeringen, aanpassingen aan gewestwegen en nieuwe bussen. De Lijn kostte ons daarvoor meer geld, want het budget moest omhoog. De verhouding tussen de inkomsten uit de overheid en de eigen inkomsten is daardoor gewijzigd in het voordeel van de inkomsten uit de overheid. Waarom zou dat een probleem zijn?

In de basismobiliteit werden hier en daar zaken te ver doorgedreven, dat klopt. De heer Peumans wees erop dat bijvoorbeeld op zondag lege bussen rondrijden in Retie of Kortemark. We moeten die zaken herzien. Het gaat niet om een wet van Meden en Perzen. De minister van Mobiliteit heeft zich reeds bereid verklaard om dergelijke zaken te evalueren.

Ik wil van het idee af dat De Lijn alleen maar geld kost en vervoer voor de zwakkeren organiseert. Integendeel, De Lijn is een cruciaal instrument voor een planmatig personenvervoer.

Ik kaart nog een ander probleem aan. Het lijkt er nu op alsof de minister van Mobiliteit enkel bevoegd is voor het personenvervoer en de minister van Openbare werken voor het vrachtvervoer. Ook van dat dualisme moeten we af.

Gisteren viel een van de mooiste voorbeelden daarvan me in de schoot: de noodkreet van de burgemeester van Mortsel, mevrouw Pira. Haar roep was tekenend voor de nood aan meer planning en coördinatie. In Morstel zijn nog doorstromings- en leefbaarheidswerken bezig. Ze wekken veel

wrevel op omdat ze zo lang duren, zo ingrijpend zijn en omdat het doorgaand verkeer zo moeilijk verloopt. Terwijl de werken nog bezig zijn, worden in de omgeving echter al nieuwe bedrijventerreinen gepland waarvan het mobiliteitseffect op de doortochten niet bekend is. Gevreesd wordt dat ze alle effecten zullen tenietdoen. Er werden nog geen mobiliteitseffectrapporten opgesteld. Die zijn natuurlijk ten dele afhankelijk van het soort bedrijven.

Dergelijke zaken pleiten enkel voor een nog meer geïntegreerde, planmatige aanpak. Ik vraag niet meer planlasten voor de gemeentebesturen, maar wel een meer gecoördineerde planning tussen de departementen. Het is me om het even wie de leiding op zich neemt, Ruimtelijke Ordening of Openbare Werken. In elk geval toont de situatie aan dat er nood is aan een mobiliteitseffectenrapport bij het inplanten van grote infrastructuurwerken. Dit hoort echter bij het debat over de beleidsnota's.

Mevrouw de minister, mijnheer de minister, ik verneem dat u een akkoord hebt gesloten om in 2004 een vastlegging ten bedrage van 54 miljoen euro te doen voor de fietspaden. Dat is prima. Voor 2005 is dat iets meer, namelijk 64 miljoen euro. Zullen we die middelen in 2005 effectief kunnen besteden waar ze nodig zijn? De dringendste dossiers zijn dikwijls de moeilijkste, omdat ze te maken hebben met onteigeningen en MER-plannen. Daardoor dreigen de dringendste werken achteruit te worden geschoven ten voordele van de gemakkelijker werken.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer Lauwers, u geeft een aantal voorbeelden, onder andere over mevrouw Pira. We hadden vroeger één departement Leefmilieu en Infrastructuur. Daar zaten Openbare Werken in, Mobiliteit, Ruimtelijke Ordening en Natuur. In het kader van een beter bestuurlijk beleid trekken we die uit elkaar. Dat is onlogisch. Daarom hebben we nog steeds geen goede planmatige aanpak van dat soort zaken.

Het is jammer dat Mobiliteit en Openbare Werken uit elkaar getrokken zijn. Elk handboek over mobiliteit en infrastructuur vertelt dat die twee perfect bij elkaar horen. In Nederland is dat één departement, Verkeer en Waterstaat, waar al die elementen aan elkaar worden gekoppeld. Voor-

Peumans

aleer een weg wordt aangelegd, valt er een planologische kernbeslissing. Die onderbouwt de aanleg van een weg.

In België worden wegen aangelegd, en ministers Peeters en Van Brempt worden nu geconfronteerd met problemen waarover we 15 jaar geleden ook al discussieerden. Een nieuwe minister geeft prioriteit aan andere zaken.

Minister Peeters, u hebt in de commissie gezegd dat u niet de minister van beton bent, maar van verkeersveiligheid. Er was kritiek van Groen!. Ik heb gevraagd om de cijfers juist weer te geven. We zijn echter nog lang niet toe aan de planmatige aanpak, die was vooropgesteld. We zullen daarover verder discussiëren in de commissie voor Mobiliteit.

De heer Herman Lauwers: Mijnheer Peumans, u spreekt me niet tegen. Integendeel, u zegt hetzelfde van wat ik zeg, alleen ga ik uit van het feit dat twee verschillende ministers bevoegd zijn voor die materie. U kunt dat betreuren, maar er zal altijd een opsplitsing zijn. Alles bij elkaar steken in één departement zoals in 1995 zal wellicht niet meer mogelijk zijn. Die bevoegdheden zijn ook inhoudelijk gegroeid.

Mijnheer de minister, u bent geïsoleerd in de eerste maanden van uw mandaat omdat u nogal eenzijdige, economisch klinkende uitspraken hebt gedaan, die de integrale aanpak doorkruisten. Namens de sp.a-spirit-fractie wil ik u het voordeel van de twijfel geven. U bent nieuw in de politiek en nog niet gewoon om te werken in een collegiaal orgaan zoals de regering, en met een Vlaams Parlement dat erg gesteld is op voldoende overleg met de commissies.

Mijnheer de minister, met deze begroting krijgt u de kans om het epitheton dat u kreeg een belangenminister te zijn, te overstijgen. Er zitten in uw begroting van 2005 voldoende middelen voor verkeersbeïnvloeding, voor inkorting van de werken op de Leien en voor de beveiliging van schoolomgevingen. De begroting oogt goed. Dan is er geen ideologisch debat nodig over principes en prioriteiten, zolang er cijfers zijn en de plannen die ermee worden uitgevoerd. Er zal grondig overleg nodig zijn tussen die twee departementen en met de minister van Ruimtelijke Ordening.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Voor alle duidelijkheid, minister Van Brempt en ikzelf hebben een protocol afgesloten dat een duidelijke verdeling weergeeft. Ieder neemt daarbij zijn verantwoordelijkheid.

Het lijkt me niet verstandig een nieuwe perceptie te creëren. Het spreekt voor zich dat ik aan de hand van dit protocol bepaalde thema's meer zal benadrukken dan andere. Ik vind uw opmerking dan ook volledig misplaatst en begrijp niet wat de bedoeling is van uw betoog.

De heer Herman Lauwers: Mijnheer de minister, ik denk dat u mij niet goed hebt begrepen. Ik wil net aangeven dat we van die perceptie moeten afstappen. Deze begroting geeft ons de mogelijkheid en de middelen om dat te doen. Ik denk dat we op dezelfde golflengte zitten. Naast dat schriftelijke protocol zullen er echter nog andere afspraken nodig zijn.

Er zijn de voorbije maanden een aantal problemen geweest door de manier waarop een aantal zaken in de media werden gebracht. Dat is geen geheim. We mogen die perceptie echter niet bestendigen. Dit is een constructieve houding en ik begrijp dan ook uw wrevel niet.

Wij zijn van oordeel dat samenwerking tussen de verschillende departementen in het belang van Vlaanderen nodig zal zijn. (*Applaus bij de VLD en sp.a-spirit*)

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, tijdens de vorige legislatuur kon de VLD zich vinden in het tweesporenbeleid inzake mobiliteit. Enerzijds zou de Vlaamse Regering investeren in meer en beter openbaar vervoer in Vlaanderen. Anderzijds zouden er voldoende middelen gaan naar investeringen in de infrastructuur. De VLD bleef echter realistisch inzake het fileprobleem en de verkeersonveiligheid. Het is nu eenmaal onmogelijk om een allesomvattende greep te hebben op mobiliteit. De overheid zal er nooit voor kunnen zorgen dat alle files en alle ongevallen verdwijnen. Met andere woorden, het gratis maken van het openbaar vervoer zal de files niet wegwerken. Van die illusie moeten we af.

De Ridder

De alles-gratis-politiek heeft de files geen kilometer korter gemaakt. We mogen de mensen dan ook niet voorspiegelen dat er een dag komt dat niemand nog zal sterven in het verkeer. Geen enkele overheid kan ooit zo'n sterke greep hebben op het individu dat de mens zich in het verkeer perfect zal gedragen, hoe jammer dat ook is.

De VLD vraagt dan ook het mobiliteitsbeleid te oriënteren naar de kern van de problematiek: het fileprobleem en de verkeersonveiligheid. Het spreekt voor zich dat leefbaarheid, ecologie en vervoersarmoede thuishoren in dat beleid, maar dan enkel als randfactoren.

De VLD zal deze lijn ook tijdens de volgende 5 jaar doortrekken. Investeren in een mobieler en veiliger Vlaanderen is meer dan ooit aan de orde. Maar de budgettaire middelen zijn niet onbeperkt. Ze zijn niet van die aard dat alle aspecten van het mobiliteitsbeleid even veel aandacht kunnen krijgen. Er moeten prioriteiten worden gesteld. Voor de VLD is dat meer mobiliteit in termen van een grotere bereikbaarheid en meer veiligheid. Belangrijk hierbij is ook het invoeren van het wegvengnet, de wijze van realisatie en, meer nog, de aanwending van de opbrengsten door het vatten van de buitenlandse gebruikers.

Het zoeken naar meer bereikbaarheid zal ook tijdens deze legislatuur neerkomen op het zoeken naar een gezond evenwicht tussen het investeren in een beter openbaar vervoer en het investeren in weginfrastructuur. Gezien de beperkte budgettaire mogelijkheden zullen we elke euro twee keer moeten omdraaien vooraleer we ze kunnen uitgeven. Het valt daarom aan te bevelen om op regelmatige basis een evaluatie te maken van de efficiëntie, maar ook van de effectiviteit van elke uitgave inzake mobiliteit. Dit geldt ook voor de investeringen in De lijn.

Indien zou blijken dat bepaalde uitgaven de toets van de efficiëntie en de effectiviteit niet zouden doorstaan, moeten we durven ingrijpen, zodat die uitgaven geen eigen leven beginnen te leiden en een zinloze kost worden.

Mevrouw de minister, tijdens de vorige legislatuur heeft de VLD steeds geijverd voor de reorganisatie van het beleid inzake het openbaar vervoer. Onze

fractie blijft ook nu nog voorstander van een duidelijke rolverdeling.

Eenzijds heeft de overheid een taak als organisator en controle-instantie. Ze moet bepalen welke rol het gemeenschappelijk vervoer heeft in de globale mobiliteit en aan welke voorwaarden qua tarieven, basismobiliteit, arbeidsvoorwaarden de aanbieders van het gemeenschappelijk vervoer moeten voldoen.

Daarnaast is er nog een taak voor wat het aanbieden van verbindingen zelf betreft. Die taak kan voor de VLD op een efficiëntere en effectievere manier gebeuren dan nu het geval is via een overheidsmonopolie. Jaarlijks worden miljarden besteed aan het organiseren en exploiteren van het openbaar vervoer, zonder dat evenwel meer mensen de auto laten staan voor een vorm van gemeenschappelijk vervoer. We moeten daar eerlijk over durven zijn.

Gezien de grootte van deze budgettaire inspanningen, waarvan de VLD nog steeds vindt dat ze moeten worden geleverd, is het niet meer dan normaal dat we nagaan in hoeverre we deze middelen niet op een efficiëntere en effectievere manier kunnen inzetten. Het uiteindelijke doel blijft daarbij het ontwikkelen van een volwaardig en competitief alternatief voor het individueel autogebruik en van een vervoersmodus die voor iedere Vlaming ter beschikking staat.

Met deze premissen in het achterhoofd is de VLD van oordeel dat dit kan via het voormelde systeem van nieuwe taakafbakening. Een dergelijk systeem verdient het dan ook om op zijn mogelijkheden en zijn merites in Vlaanderen te worden onderzocht. Dat is de reden waarom we vandaag opnieuw uitdrukkelijk pleiten voor het uitvoeren van een dergelijke studie.

Mijnheer de voorzitter, vandaag kan ik stellen dat ook deze Vlaamse Regering ambitieus blijft binnen het bekende budgettaire kader. Onze fractie vindt voldoende elementen in de begroting en in de beleidsnota voor Mobiliteit die overeenkomen met de visie van de VLD. We steunen minister Van Brempt dan ook bij de uitvoering ervan.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw De Ridder, bedoelt u dat u het monopolie van De Lijn in vraag stelt?

Mevrouw Annick De Ridder: De VLD heeft steeds gezegd dat er een duidelijke taakverdeling bestaat. Enerzijds moeten de voorwaarden worden aangeboden. De taak van de overheid bestaat erin het openbaar vervoer te organiseren en controle erop uit te oefenen. Die taak stel ik niet in vraag. Anderzijds moet er worden nagedacht over het aanbieden van de verbindingen zelf.

Ik zeg niet dat het monopolie de facto moet worden doorbroken. Wel is het opportuun om daarover minstens een studie over te laten uitvoeren.

De heer Jan Peumans: Ik begrijp dat niet goed. Er is in het parlement een decreet goedgekeurd inzake het personenvervoer. Daarin staat heel uitdrukkelijk dat het de exclusieve taak van De Lijn is het geregeld vervoer in Vlaanderen aan te bieden.

Er is ook een beheersovereenkomst afgesloten tussen De Lijn en de Vlaamse Regering. Daarin wordt bepaald binnen welke contouren De Lijn opdrachten moet uitvoeren.

U moet eens in het buitenland gaan kijken. Een aantal jaren geleden dweeptte het parlement met het Kopenhagen-model, maar de stad komt van het systeem terug. Ik heb het dan nog niet eens over de liberalisering van het openbaar vervoer in Engeland.

Het Vlaams Parlement heeft een decreet goedgekeurd in verband met De Lijn, maar nu stelt u het monopolie in vraag.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik spreek namens de VLD-fractie. (*Opmerkingen van de heer Pieter Huybrechts*)

De heer Jan Peumans: Mijnheer Huybrechts, ik heb u niet onderbroken toen u bezig was. Ik ben trouwens naar buiten gegaan.

Mevrouw Annick De Ridder: Ik ben me bewust van de documenten die in dit parlement zijn goedgekeurd. We moeten op bepaalde momenten durven onderzoeken of er meer efficiënte manieren van implementatie mogelijk zijn. De manier waarop de implementatie in Engeland is gebeurd, is totaal nefast. Er moet echter worden gekeken naar vormen in het buitenland.

De heer Jan Peumans: Uw partij is er tijdens de vorige legislatuur akkoord mee gegaan om 50 per-

cent van de buskilometers door pachters te laten rijden. Die zouden als referentie worden gebruikt om na te gaan of De Lijn voldoende efficiënt werkt. U stelt het monopolie nu in vraag en u wilt een andere richting uitgaan, en dat is gevaarlijk. We zullen het daar in de commissie nog verder over kunnen hebben, maar ik ben het niet eens met uw stelling.

De voorzitter: De heer van den Abeelen heeft het woord.

De heer Marc van den Abeelen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, ik bied mijn excuses aan voor de laattijdigheid, maar kwart voor twee is normaal mijn lunchpauze omdat ik tot één uur werk. Ik hou me aan de syndicale overwegingen omdat ik moet kunnen eten, maar de voorzitter heeft me dit niet gegund.

Mijnheer Peumans, ik zal u geruststellen. We zullen op 25 januari bij leven en welzijn een hoorzitting houden over de BAM. U kunt dan in de clinch gaan met mevrouw De Ridder. Als voorzitter meld ik u trouwens dat ik al 25 namen heb gekregen van mensen die gehoord zouden moeten worden. Ik pleit daarom voor een zekere beperking. Er wordt gevraagd om mevrouw Pira van Mortsel te horen over mobiliteit, en dat in een stad waar er geen mobiliteit meer is. Het is ver gekomen.

De VLD-fractie heeft de voorbije jaren inzake openbare werken steeds een duidelijk profiel gehad. Vanuit het standpunt dat het beleidsdomein openbare werken een middel is om economische en maatschappelijke doelstellingen te bereiken, koos de VLD-fractie resoluut voor een beleid dat investeert in meer bereikbaarheid en meer verkeersveiligheid. De filosofie is in deze eenvoudig en complex tegelijkertijd: bereikbaarheid en veilige wegen bieden meer kansen voor particulieren en bedrijven. Meer bereikbaarheid en meer veiligheid leiden tot meer jobs, meer investeringen, minder ongevallen, meer sociale interactie en meer sociale emancipatie. Kortom, het investeren in openbare werken, is investeren in welvaart en welzijn.

De VLD-fractie is blij dat deze lijn ook tijdens deze legislatuur wordt doorgetrokken. Ik feliciteer de minister omdat het met nog meer intensiteit gebeurt. De reden waarom is duidelijk: de stand van de economie, de nood aan meer jobs en het

van den Abeelen

onaanvaardbare van elk overlijden in het verkeer. We stellen vast dat de Vlaamse Regering in het regeerakkoord dezelfde krijtlijnen heeft uitgezet en dat de eerste budgettaire vertaling ervan vandaag op tafel ligt.

Naast deze algemene appreciatie wil de VLD-fractie enkele klemtonen leggen. Het structurele onderhoud van onze infrastructuur moet constant onder onze aandacht blijven. Niet alleen is een goede staat van de wegen een troef voor een vlottere bereikbaarheid van onze centra, het is ook een *conditio sine qua non* voor een veilig verkeer. De overheid heeft het moeilijk om in te grijpen op het vlak van de mentaliteit van de weggebruiker. Het zou bijgevolg onverantwoord zijn om niet in te grijpen op die factor die wel in overheidshanden is: de kwaliteit van de verkeersinfrastructuur. Ik heb dan ook met genoeg vastgesteld dat de werken aan de Antwerpse Ring sneller zijn verlopen dan gepland. Dat mag toch wel eens worden gezegd. Als ministers met goede wil de handen in elkaar slaan, dan kan het sneller gaan.

Net zoals u is de VLD-fractie vragende partij voor investeringen in bereikbaarheid. De VLD-fractie steunt die beleidsoptie. Die investeringen zijn broodnodig voor de bereikbaarheid van het Vlaams bedrijfsleven. We mogen nog zoveel bedrijventerreinen ontsluiten en bedrijven uit de grond stampen als we willen, als ze niet bereikbaar zijn, bloeden ze op termijn dood en zijn we terug bij af. Ik pleit daarom voor de realisatie van de expresweg in de Rupelstreek. Die geraakt maar niet af wegens het zoveelste bezwaar dat bij de Raad van State in behandeling is. Misschien moeten we deze procedures eens opnieuw tegen het licht houden. Zoals in Nederland moeten wij ook zeggen dat gerechte lijke procedures eindig zijn. De bereikbaarheid van economische centra moet gegarandeerd blijven, en daarbij moet bijzondere aandacht uitgaan naar onze economische poorten.

Wanneer we het hebben over onze economische poorten, denk ik in eerste instantie aan de zeehavens. De toegevoegde waarde van onze zeehavens is van zo'n groot belang dat de regering niet anders kan dan investeren in de bereikbaarheid ervan. Vandaag las ik in de krant dat de Antwerpse haven nog sneller zou groeien als het Deurganckdok al af zou zijn. De klanten staan klaar, want geen enkele

andere haven kan in de nabije toekomst dezelfde capaciteit aanbieden. Toch moeten we er snel werk van maken. De VLD-fractie is dan ook tevreden met de optie van de Vlaamse Regering om verder werk te maken van de realisatie van het Masterplan Antwerpen. De commissie wil een hoorzitting organiseren over het BAM-dossier. Er wordt daarover veel verteld. Gezien het immense belang ervan wordt het tijd dat daarover duidelijkheid wordt gecreëerd.

Ook de maritieme bereikbaarheid van onze zeehavens mogen we niet uit het oog verliezen. In deze assemblee is de voorbije weken al veel gezegd over de Scheldeverdieping en de onderhandelingen met Nederland. Ik las met genoeg dat minister-president Leterme de verzekering zou hebben gekregen dat de bereikbaarheid gewaarborgd blijft. Met Nederlanders moet men echter altijd opletten: ze geven u de verzekering, maar niet de 'assurantie'. Getalm op dat vlak kan niet langer. Het zou alleszins van behoorlijk bestuur van de Nederlanders getuigen als ze hun woord zouden houden.

De Vlaamse Regering heeft een 14-tal dagen geleden een hele dag doorgebracht in Zaventem. Ze zou nagaan wat Vlaanderen kan doen om deze bron van tewerkstelling te behouden, met respect voor de grenzen van de leefbaarheid. Brussel zal wel overtuigd moeten worden om water in de wijn te doen. In naam van onze partijgenoot, de heer Vermeiren, wil ik hier het belang van de bereikbaarheid van de luchthaven nogmaals onderstrepen. De bereikbaarheid moet worden gegarandeerd zodat alle mogelijke kansen tot economische expansie worden geboden. Ons land moet immers leven van logistiek en niet meer van zware industrie. De plannen moeten zeer punctueel worden uitgevoerd.

Ik heb getracht vanuit dit brede uitgangspunt de bekommernissen en de appreciatie voor het werk dat is gebeurd voor deze begroting uit de doeken te doen. Ik meen te mogen zeggen dat wij voldoende budgettaire garanties hebben en mijn dank gaat uit naar de ministers die hier aanwezig zijn en de motoren waren achter dit budgettair plan. Bedankt, maar wij zullen zeer scherp toezien of de plannen ook worden uitgevoerd. (*Applaus bij de meerderheid*)

Minister Kathleen Van Brempt: Ik wil nog even repliceren op de woorden van mevrouw De Ridder

Van Brempt

en de heer van den Abeelen. Iedereen legt de accenten die hem of haar het meest aan het hart liggen, maar het mobiliteitsbeleid vertrekt niet alleen vanuit bereikbaarheid en verkeersveiligheid. Leefbaarheid en milieu zijn niet zomaar randvoorwaarden van het mobiliteitsbeleid dat deze Vlaamse Regering wenst te voeren, maar speerpunten. Het is mijn diepste overtuiging dat indien we de Kyoto-doelstellingen willen halen, verkeer en mobiliteit een essentieel onderdeel van het beleid moeten uitmaken.

Er wordt soms een karikatuur gemaakt van het gratis openbaarvervoerbeleid. Mevrouw De Ridder beweerde dat daar geen enkele file mee is opgelost. Met cijfers kan veel worden bewezen. Ik wil het voorbeeld van Zwijndrecht aanhalen. Het succes van het openbaar vervoer is een combinatie geweest van een gedurfd tarievenbeleid en de inzet van meer en beter openbaar vervoer, infrastructuur en een betere frequentie. Zwijndrecht heeft een zeer snelle tramverbinding met de stad Antwerpen gekregen. Het gemeentebestuur heeft voor de tarieven een gedurfde keuze gemaakt. Dat maakt dat een op drie inwoners van Zwijndrecht vandaag een abonnement heeft. Het autovervoer is er met 15 percent gedaald. Het is een goed voorbeeld van 'hoe een trendbreuk realiseren'. Zwijndrecht staat daar model voor. Het model is niet overal toepasbaar. Er is niet alleen het gedurfde tarievenbeleid van De Lijn, ook heel wat gemeentes hebben een derdebetalersysteem. Gratis vervoer voor 65-plussers is daar maar een klein onderdeel van. Simpele tarieven en goedkoop openbaar vervoer is het succesverhaal vandaag.

Wat de discussie betreft over het monopolie, is de gemaakte keuze om met exploitanten te werken en geen monopolie meer toe te kennen voor de uitbating van het openbaar vervoer, een goede keuze. Ik wil deze keuze voortzetten, maar ik ben ervan overtuigd dat de regie van het openbaar vervoer in overheidshanden moet blijven. De voorbeelden uit het buitenland kunnen dat alleen maar bevestigen.
(*Applaus bij s.pa-spirit en Groen!*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen om 15.00 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.54 uur.*
